

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

ΔΙΕΘΝΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ & ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ
ΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

του/της

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΔΗΜ. ΣΙΤΤΑ
Επιβλέπων Καθηγητής: Νούλας Αθανάσιος

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του μεταπτυχιακού διπλώματος στη
Λογιστική και Χρηματοοικονομική
με κατεύθυνση στην «Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική»

Αύγουστος 2011

*Αφιερωμένη στους γονείς μου,
στην οικογένειά μου και σε όλους
αυτούς που με αγαπάνε και με στηρίζουν
σε κάθε μου προσπάθεια για επαγγελματική πρόοδο.*

Ευχαριστίες

Στο συνεχές ταξίδι για γνώση και βελτίωση στον επαγγελματικό τομέα ανακάλυψα ότι υπάρχουν ακόμη πολύ καλοί φίλοι, άνθρωποι που με αγαπάνε, με εκτιμούν και με στηρίζουν σε κάθε μου επιλογή, άνθρωποι με την κυριολεκτική σημασία της λέξεως αυτής. Αισθάνομαι πραγματικά την υποχρέωση να ευχαριστήσω από τα βάθη της καρδιάς μου όλους αυτούς τους ανθρώπους που βρίσκονται δίπλα μου, και κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών μου σπουδών, η συνδρομή των οποίων σε διάφορα επίπεδα υπήρξε καθοριστική για την επίτευξη των στόχων μου.

Κατ' αρχήν θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής μου εργασίας κ. Νούλα Αθανάσιο, καθηγητή του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, η βοήθεια και καθοδήγηση του οποίου υπήρξε σημαντική για την ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας. Ακόμη θα ήθελα να ευχαριστήσω και τον καθηγητή μου κ. Νεγκάκη Χρήστο για την βοήθεια και τις πολύτιμες συμβουλές του όλα αυτά τα χρόνια της συνεργασίας μας.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους διδάσκοντες καθηγητές του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών με κατεύθυνση την «Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική» του Πανεπιστημίου Μακεδονίας για την πολύτιμη γνώση και καθοδήγηση που μας προσέφεραν τα τελευταία δύο χρόνια. Επιπλέον και τους συμφοιτητές μου για τις όμορφες στιγμές που μοιραστήκαμε μαζί σε αυτό το δημιουργικό «ταξίδι» για την απόκτηση του μεταπτυχιακού διπλώματος.

Τέλος ένα μεγάλο ευχαριστώ με όλη την ψυχή μου οφείλω στους γονείς μου Δημήτριο και Μαρία, που είναι δίπλα μου σε όλα τα στάδια της ζωής μου, στις αδερφές μου Αλεξάνδρα και Κωνσταντίνα για την υπομονή τους και την ανεκτικότητα τους όλα αυτά τα χρόνια και στους αγαπημένους μου φίλους που με στηρίζουν και είναι δίπλα μου σε όλα τα δύσκολα αλλά και ευχάριστα που συμβαίνουν στη ζωή μου. Η κατανόησή τους, η συμπαράσταση, η ηθική υποστήριξη και η αγάπη τους αποτελούν ανεξάντλητη πηγή δύναμης και αποτελεσματικότητας για την επίτευξη των στόχων, των προσδοκιών και των ονείρων μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η οικονομική επιστήμη είναι ένας τομέας διαρκών αλλαγών, αλλαγές που κρίνονται αναγκαίες για την οικονομική ανάπτυξη των κρατών, το άνοιγμα των αγορών και της από κοινού άσκησης δημοσιονομικής πολιτικής.

Γνωρίζοντας και παρακολουθώντας τις εξελίξεις της οικονομικής επιστήμης, τα Διεθνή Λογιστικά και Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα εμφανίζονται ως το μέλλον των περισσότερων επιχειρήσεων. Η παρούσα εργασία έχει ως σκοπό τη συνοπτική παρουσίαση τόσο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, όσο και των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων και πιο συγκεκριμένα την εφαρμογή τους στον Χρηματοπιστωτικό Τομέα.

Τα ερευνητικά ερωτήματα τα οποία εξετάζονται επικεντρώνονται κατά κύριο λόγο στην γενικότερη αναλυτική παρουσίαση του περιεχομένου των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων. Επιπρόσθετα, διερευνάται η σύνδεση των εν λόγω προτύπων και πιο συγκεκριμένα ποια Ελεγκτικά Πρότυπα ελέγχουν ποια συγκεκριμένα Λογιστικά Πρότυπα κατά την εφαρμογή τους. Η ανάλυση αυτή θέλει να δώσει μέσα σε λίγες γραμμές τη σύνδεση που υπάρχει μεταξύ των Διεθνών Λογιστικών και Ελεγκτικών Προτύπων. Ειδικότερα, στοχεύει στο να αιτιολογήσει με βάση ποια Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα ελέγχει ο ορκωτός ελεγκτής τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων που έχουν συνταχθεί με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Τέλος, ερευνάται ποια Διεθνή Λογιστικά και Ελεγκτικά Πρότυπα εφαρμόζονται στον Χρηματοπιστωτικό Τομέα.

Αναλυτικότερα στα πλαίσια της παρούσας εργασίας αρχικά γίνεται μία εισαγωγή στα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα και στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα ως ορισμούς και ως προς το περιεχόμενό τους. Στη συνέχεια μέσα από μία ιστορική επισκόπηση παρακολουθούμε στο κεφάλαιο 2 την διαδρομή άλλων ερευνητών πάνω στο συγκεκριμένο θέμα. Έπειτα, ακολουθεί μία εκτενέστερη και πιο αναλυτική παρουσίαση τόσο των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων στο 3ο κεφάλαιο, όσο και των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στο 4ο κεφάλαιο. Στο κεφάλαιο 5 γίνεται μία προσπάθεια σύνδεσης των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, πως γίνεται ο έλεγχος συγκεκριμένων κονδυλίων των οικονομικών καταστάσεων με βάση συγκεκριμένες οδηγίες που δίνονται στα ελεγκτικά πρότυπα. Εν κατακλείδι, στο κεφάλαιο 6 παρουσιάζονται τα Διεθνή Λογιστικά και Ελεγκτικά

πρότυπα του Χρηματοπιστωτικού Τομέα, ενώ το κεφάλαιο 7 περιέχει τα συμπεράσματα της εργασίας.

Όσον αφορά στην ανάγνωση της διπλωματικής αυτής, ο κάθε αναγνώστης μπορεί να λάβει μία γενική εικόνα για τα στοιχεία που θα εμφανιστούν στο μέλλον στον τομέα των επιχειρήσεων και πως αυτές θα συντάσσουν τα αποτελέσματά τους και την οικονομική τους εικόνα.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ευχαριστίες	σελ.3
Περίληψη.....	σελ.4
Πίνακας Περιεχομένων	σελ.6
Κεφάλαιο 1^ο Εισαγωγή	σελ.9
1.1 Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα.....	σελ.9
1.2 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.....	σελ.10
Κεφάλαιο 2^ο Επισκόπηση Βιβλιογραφίας	σελ.12
Κεφάλαιο 3^ο Αναλυτική Παρουσίαση των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων	σελ.14
3.1 Πλαίσιο Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων	σελ.14
3.2 Διεθνές Πρότυπο Ποιοτικού Ελέγχου (ISQCs 1).....	σελ.14
3.3 ΔΕΠ 200: Σκοπός και Γενικές Αρχές που διέπουν τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων	σελ.15
3.4 ΔΕΠ 210: Όροι ανάθεσης Ελέγχου.....	σελ.16
3.5 ΔΕΠ 220: Ποιοτικός έλεγχος για ελέγχους Ιστορικής Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης.....	σελ.16
3.6 ΔΕΠ 230: Ελεγκτική Τεκμηρίωση.....	σελ.17
3.7 ΔΕΠ 240: Η ευθύνη του ελεγκτή στη διαπίστωση Απάτης ή Λάθους κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων	σελ.17
3.8 ΔΕΠ 250: Εξέταση Νόμων και Κανονισμών κατά τον έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων	σελ.18
3.9 ΔΕΠ 260: Γνωστοποιήσεις ελεγκτικών ζητημάτων στους υπεύθυνους της διοίκησης.....	σελ.18
3.10 ΔΕΠ 300: Σχεδιασμός ελέγχου οικονομικών καταστάσεων.....	σελ.19
3.11 ΔΕΠ 315: Γνώση της οικονομικής μονάδας και του περιβάλλοντός της και εκτίμηση των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας.....	σελ.19
3.12 ΔΕΠ 320: Ελεγκτική Σημαντικότητα (Σπουδαιότητα)	σελ.20
3.13 ΔΕΠ 330: Διαδικασίες του Ελεγκτή σε Ανταπόκριση προς τους Εκτιμώμενους Κινδύνους.....	σελ.21
3.14 ΔΕΠ 402: Ελεγκτικές Εξετάσεις Συναφείς με Οικονομικές Μονάδες που	

Χρησιμοποιούν Υπηρεσία Οργάνωσης.....	σελ.21
3.15 ΔΕΠ 500: Ελεγκτικά Τεκμήρια.....	σελ.22
3.16 ΔΕΠ 501: Ελεγκτικά Τεκμήρια – Πρόσθετη Έρευνα Ειδικών Θεμάτων	σελ.23
3.17 ΔΕΠ 505: Εξωτερικές Επιβεβαιώσεις	σελ.23
3.18 ΔΕΠ 510: Αρχικές Αναθέσεις – Υπόλοιπα Έναρξης	σελ.24
3.19 ΔΕΠ 520: Διαδικασίες Αναλυτικής Διερεύνησης.....	σελ.25
3.20 ΔΕΠ 530: Ελεγκτική Δειγματοληψία και Άλλες Επιλεγμένες Επαληθευτικές Διαδικασίες	σελ.25
3.21 ΔΕΠ 540: Έλεγχος Λογιστικών Εκτιμήσεων.....	σελ.26
3.22 ΔΕΠ 545: Έλεγχος Αποτιμήσεων στην Εύλογη Αξία και Γνωστοποιήσεις	σελ.27
3.23 ΔΕΠ 550: Συνδεόμενα Μέρη.....	σελ.27
3.24 ΔΕΠ 560: Μεταγενέστερα Γεγονότα	σελ.28
3.25 ΔΕΠ 570: Συνεχιζόμενη Δραστηριότητα (going concern).....	σελ.29
3.26 ΔΕΠ 580: Διαβεβαιώσεις Διοίκησης.....	σελ.30
3.27 ΔΕΠ 600: Χρησιμοποίηση της Εργασίας Άλλου Ελεγκτή	σελ.30
3.28 ΔΕΠ 610: Συνεκτίμηση του Έργου του Εσωτερικού Ελέγχου	σελ.31
3.29 ΔΕΠ 620: Χρησιμοποίηση της Εργασίας ενός Εμπειρογνώμονα.....	σελ.31
3.30 ΔΕΠ 700 & 701: Έκθεση του Ανεξάρτητου Ελεγκτή επί των Οικονομικών Καταστάσεων & Διαφοροποιήσεις στην Έκθεση του Ανεξάρτητου Ελεγκτή... ..	σελ.32
3.31 ΔΕΠ 710: Συγκριτικά Στοιχεία	σελ.33
3.32 ΔΕΠ 720: Άλλη Πληροφόρηση σε Έγγραφα που Περιέχουν οι Ελεγχθείσες Οικονομικές Καταστάσεις.....	σελ.33
3.33 ΔΕΠ 800: Η Έκθεση του Ανεξάρτητου Ελεγκτή σε αναθέσεις Ελέγχου Ειδικού Σκοπού	σελ.34
Κεφάλαιο 4^ο Αναλυτική Παρουσίαση Διεθνών Λογιστικών Προτύπων	σελ.35
4.1 ΔΛΠ 1: Η Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων.....	σελ.35
4.2 ΔΛΠ 2: Αποθέματα.....	σελ.35
4.3 ΔΛΠ 7: Κατάσταση Διακίνησης Μετρητών (Cash Flow Statements).....	σελ.36
4.4 ΔΛΠ 8: Λογιστικές Πολιτικές, Μεταβολές των Λογιστικών Εκτιμήσεων και Λάθη.....	σελ.38
4.5 ΔΛΠ 10: Γεγονότα μετά την Ημερομηνία του Ισολογισμού.....	σελ.38
4.6 ΔΛΠ 11: Συμβάσεις Κατασκευής Έργων	σελ.39
4.7 ΔΛΠ 12: Φόροι Εισοδήματος	σελ.40
4.8 ΔΛΠ 14: Πληροφόρηση Κατά Τομέα	σελ.40

4.9 ΔΛΠ 16: Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις	σελ.41
4.10 ΔΛΠ 17: Μισθώσεις	σελ.43
4.11 ΔΛΠ 18: Έσοδα	σελ.43
4.12 ΔΛΠ 19: Παροχές σε Εργαζόμενους	σελ.44
4.13 ΔΛΠ 20: Λογιστική των Κρατικών Επιχορηγήσεων και Γνωστοποίηση της Κρατικής Υποστήριξης	σελ.45
4.14 ΔΛΠ 21: Οι Επιδράσεις μεταβολών των Τιμών Συναλλάγματος.....	σελ.46
4.15 ΔΛΠ23: Κόστος Δανεισμού.....	σελ.46
4.16 ΔΛΠ 24: Γνωστοποιήσεις Συνδεδεμένων Μερών	σελ.47
4.17 ΔΛΠ 27: Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και Λογιστική Επενδύσεων σε θυγατρικές Επιχειρήσεις	σελ.48
4.18 ΔΛΠ 28: Λογιστική Επενδύσεων σε Συγγενείς Επιχειρήσεις	σελ.48
4.19 ΔΛΠ 29: Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση σε Υπερπληθωριστικές Οικονομίες	σελ.50
4.20 ΔΛΠ 31: Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση για τα Δικαιώματα σε Κοινοπραξίες.....	σελ.50
4.21 ΔΛΠ 32: Χρηματοοικονομικά Μέσα.....	σελ.51
4.22 ΔΛΠ 33: Κέρδη Κατά Μετοχή	σελ.52
4.23 ΔΛΠ 34: Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση	σελ.53
4.24 ΔΛΠ 36: Απομείωση Αξίας Περιουσιακών Στοιχείων	σελ.54
4.25 ΔΛΠ 37: Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενες Απαιτήσεις.....	σελ.55
4.26 ΔΛΠ 38: Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία	σελ.56
4.27 ΔΛΠ 39: Χρηματοοικονομικά Μέσα- Καταχώρηση & Παρουσίαση.....	σελ.57
4.28 ΔΛΠ 40: Επενδυτικά Ακίνητα	σελ.58
4.29 ΔΛΠ 41: Γεωργία.....	σελ.59
Κεφάλαιο 5^ο Σύνδεση Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα	σελ.61
Κεφάλαιο 6^ο Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα & Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα στο Χρηματοπιστωτικό Τομέα	σελ.65
6.1 ΔΛΠ 30: Γνωστοποιήσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών	σελ.65
6.2 ΔΕΠ Χρηματοπιστωτικού Τομέα	σελ.65
Κεφάλαιο 7^ο Συμπεράσματα	σελ.69
Βιβλιογραφία	σελ.70

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σ' ένα δυναμικό και συνάμα ρευστό διεθνές περιβάλλον με αυξημένους κινδύνους για επιχειρήσεις, διοικήσεις και ελεγκτές μια σειρά από μεγάλα εταιρικά σκάνδαλα έχουν συγκλονίσει τα τελευταία χρόνια τις διεθνείς αγορές επισπεύδοντας τη ρύθμιση της Ελεγκτικής και της Λογιστικής σε παγκόσμιο επίπεδο. Παράλληλα, το ζήτημα της διαφάνειας και της λογοδοσίας στη λειτουργία της οικονομίας τίθεται όλο και πιο επιτακτικά.

Οι αλλαγές που επέρχονται είναι ιδιαίτερα σημαντικές στην Ελλάδα καθώς πρέπει να καλυφθούν κενά και υστερήσεις του παρελθόντος, ώστε να επιτευχθεί η ουσιαστική ενσωμάτωση της χώρας στο ευρωπαϊκό και παγκόσμιο οικονομικό περιβάλλον. Το έργο της προσαρμογής γίνεται δυσχερέστερο καθώς απαιτείται γενικότερη αλλαγή του τρόπου σκέψης και δράσης όλων των εμπλεκομένων και ιδιαίτερα της υπεύθυνης πολιτικής ηγεσίας του τόπου.

Στην παρούσα εργασία γίνεται μία προσπάθεια ανάλυσης των νέων συνθηκών και αλλαγών στον οικονομικό τομέα με την εισαγωγή των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων και των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Συγκεκριμένα γίνεται μία αναλυτική παρουσίαση τόσο των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων, όσο και των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Το κύριο ερευνητικό ερώτημα της εργασίας αυτής επικεντρώνεται στον τρόπο σύνδεσης των Διεθνών Λογιστικών και Ελεγκτικών Προτύπων. Αναλυτικότερα, ποια συγκεκριμένα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα εξετάζουν και ελέγχουν ποια συγκεκριμένα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Τέλος, γίνεται αναφορά και στα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα και Διεθνή Λογιστικά πρότυπα που εφαρμόζονται στον Χρηματοπιστωτικό Τομέα.

1.1 Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα

Τα Ελεγκτικά Πρότυπα (Auditing Standards) αποτελούν ένα “ελεγκτικό πλαίσιο” που καθορίζει αρχές και διαδικασίες εκτέλεσης του ελεγκτικού έργου.

Τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα (International Auditing Standards), που εκδίδονται από το Συμβούλιο Διεθνών προτύπων Ελέγχου και Διασφάλισης (International Auditing and Assurance Standards Board “IAASB”), αποσκοπούν στην επίτευξη, παγκοσμίως, της

ομοιόμορφης εκτέλεσης του ελεγκτικού έργου σε όφελος των χρηστών του έργου αυτού.¹

Η αρίθμηση - ταξινόμηση των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων γίνεται σύμφωνα με την παρακάτω κατάταξη 100-999:

- 100-199 Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα (ISAs)
- 200-299 Γενικές αρχές και ευθύνες
- 300-499 Εκτίμηση κινδύνου και ανταπόκριση στους εκτιμώμενους κινδύνους
- 500-599 Ελεγκτική τεκμηρίωση
- 600-699 Χρησιμοποίηση εργασίας άλλων ελεγκτών ή τρίτων
- 700-799 Συμπεράσματα ελέγχου και εκθέσεις
- 800-899 Εξειδικευμένοι τομείς

1.2 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

Με λίγα λόγια τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ) είναι κανόνες διεθνούς αναγνώρισης και παραδοχής, που προδιαγράφουν τα στοιχεία και τις πληροφορίες που πρέπει να παρατίθενται στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης.

Καθορίζουν τους κανόνες αποτίμησης των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της επιχείρησης, με τους οποίους ποσοτικοποιούνται τα έσοδα και τα έξοδά της, και κατ' επέκταση, η καθαρή περιουσία της επιχείρησης. Ακόμη καθορίζουν και τα επιμέρους συνθετικά στοιχεία, δηλαδή το περιεχόμενο των ετήσιων και ενδιάμεσων, ενοποιημένων και μη, οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης, ως εξής:

Κατάσταση Αποτελεσμάτων ή Λογαριασμός Κερδών- Ζημιών, όπου παρατίθενται ομαδοποιημένα τα έσοδα και τα έξοδα της επιχείρησης, όπως προκύπτουν στο τέλος της χρήσης.

Κατάσταση Μεταβολών της Χρηματοοικονομικής Θέσης, στην κατάσταση αυτή διαφαίνονται οι αυξήσεις (νέα κεφάλαια, μη διανεμηθέντα κέρδη κλπ.) και οι μειώσεις (μερίσματα κλπ.) που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης στα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης, δείχνοντας, με αυτόν τον τρόπο, τις μεταβολές που πραγματοποιήθηκαν πάνω στην καθαρή περιουσία της επιχείρησης αλλά και την πραγματική της θέση στο τέλος της χρήσης, όσον αφορά τα ίδια κεφάλαια της.

Κατάσταση Ταμειακών Ροών, όπου παρατίθενται οι εισπράξεις και οι πληρωμές της επιχείρησης, που πραγματοποιήθηκαν καθ' όλη τη διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου.

Ισολογισμός, όπου παρουσιάζονται οι ομαδοποιημένες αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της επιχείρησης, όπως έχουν διαμορφωθεί στο τέλος κάθε διαχειριστικής περιόδου.

Προσάρτημα (ή Σημειώσεις). Το προσάρτημα είναι αυτό που πρέπει να περιλαμβάνει υποχρεωτικά κάποιο επεξηγηματικό υλικό, συμπληρωματικούς πίνακες, πρόσθετα στοιχεία και πληροφορίες, καθώς και άλλες καταστάσεις που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των οικονομικών καταστάσεων. Πιο συγκεκριμένα, μπορεί να περιλαμβάνει γνωστοποιήσεις σχετικά με τους κινδύνους και τις αβεβαιότητες που επηρεάζουν την επιχείρηση, καθώς και τυχόν πόρους και υποχρεώσεις που δεν απεικονίζονται στον Ισολογισμό. Επίσης, μπορεί να παρέχονται πληροφορίες για τους γεωγραφικούς και επιχειρηματικούς τομείς και για το αποτέλεσμα της μεταβολής των τιμών στην επιχείρηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Στον συνεχώς αναπτυσσόμενο οικονομικό τομέα των επιχειρήσεων, πολλοί είναι εκείνοι οι οποίοι θέλησαν να ερευνήσουν τις αλλαγές που θα υπάρξουν στην οικονομική εικόνα εκάστοτε επιχείρησης με την είσοδο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων. Έτσι, λοιπόν, εξετάζοντας την υπάρχουσα βιβλιογραφία συναντάμε αρκετές βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με το θέμα που ασχολείται και η παρούσα εργασία.

Το 2006 ο κ. Μυλωνάς Δημήτριος ασχολήθηκε με τις «Δυνατότητες εφαρμογής των Διεθνών λογιστικών προτύπων από μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο Αθηνών επιχειρήσεις» και συγκεκριμένα την περίπτωση του τομέα της μεταποίησης στη βόρειο Ελλάδα. Μέσα από την έρευνά του διερευνά και αξιολογεί την ικανότητα των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (προϋποθέσεις και περιορισμοί) να αποτυπώσουν με σαφήνεια τα οικονομικά μεγέθη των μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών μεταποιητικών επιχειρήσεων. Μελετά συνεπώς το βαθμός αποδοχής των νέων προτύπων, τον καθορισμό των σημαντικότερων προσδοκιών και απειλών από την υιοθέτηση των νέων λογιστικών αρχών και διαδικασιών, το βαθμό ετοιμότητας και προετοιμασίας των επιχειρήσεων, τον προσδιορισμό των απαιτούμενων προσαρμογών και τελικά τον προσδιορισμό των στρατηγικών επιτυχούς μετάβασης στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Έτσι Δημιουργεί και αναπτύσσει ένα Λογιστικό και Χρηματοοικονομικό Μοντέλο, οδηγός ασφαλούς εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, το οποίο περιλαμβάνει όλες τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς της αποτελεσματικής υιοθέτησης των νέων προτύπων, από τις μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών μεταποιητικές επιχειρήσεις. Οι προϋποθέσεις και οι περιορισμοί αναφέρονται σε στρατηγικές Φορολογικές-Λογιστικές, Επιχειρησιακές-Λειτουργικές και Εξωγενείς μεταβλητές, η ικανοποίηση των οποίων οδηγεί στην ορθολογική, οικονομική και επιτυχημένη υιοθέτηση των νέων προτύπων.

Το 2002 ο κ. Σακέλλης Ε. θέλοντας να εμβαθύνει στη ανάλυση των Διεθνών Ελεγκτικών προτύπων ερευνά την ανάλυση και εφαρμογή τους σε συνδυασμό με το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο και την εμπορική νομοθεσία.

Ακόμη, το 2003 ο κ. Φίλος Ιωάννης αναφέρεται σε σχετική έρευνά του στα Διεθνή

Λογιστικά Πρότυπα και εκδίδει έναν οδηγό πρώτης εφαρμογής, χρήσιμο εργαλείο για το ξεκίνημα κάθε επιχείρησης που ενδιαφέρεται να παρακολουθείται λογιστικά με βάση τους κανόνες – αρχές των διεθνών Λογιστικών προτύπων.

Όσον αφορά τώρα τον τομέα των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων και την ιστορική τους αναφορά, λιγότερες είναι οι έρευνες που παρουσιάζονται πάνω στο θέμα. Από διάφορους ερευνητές γίνεται προσέγγιση ώστε να γίνει κατανοητή η ελεγκτική διαδικασία που εφαρμόζεται στον τομέα των επιχειρήσεων. Η ελεγκτική διαδικασία που ουσιαστικά στηρίζεται στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων εταιριών που εφαρμόζουν τα διεθνή λογιστικά πρότυπα.

Πιο συγκεκριμένα, το 2005 ο κ. Αυγουλέας Αιμ. στη μελέτη του για τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα ερευνά την προστασία των επενδυτών «Θυροφύλακες» μέσω της ελεγκτικής διαδικασίας και κατά πόσο αυτή διενεργείται σωστά, ώστε και οι ενδεχόμενοι επενδυτές να λαμβάνουν τη σωστή οικονομική εικόνα της εκάστοτε επιχείρησης.

Το 2011 οι κ. Καπετανάκης Νικόλαος και Μαρινάκης Ελευθέριος ασχολούνται ευρέως με τον τομέα την ελεγκτικής και μέσα από την έρευνά τους εξετάζουν σε κάθε στάδιο της ελεγκτικής διαδικασίας τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα. Οι συνολική εικόνα της εργασίας τους περιλαμβάνει την ιστορική εξέλιξη της ελεγκτικής ως επιστήμης και μέσα από την παρουσίαση της ελεγκτικής διαδικασίας γίνεται αναφορά και στα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα.

Ολοκληρώνοντας την βιβλιογραφική μας επισκόπηση παρατηρούμε πως δεν υπάρχουν αρκετές ερευνητικές αναφορές σχετικά με την εφαρμογή των διεθνών ελεγκτικών προτύπων και διεθνών λογιστικών προτύπων στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Προσεγγίσεις του θέματος γίνονται μέσα από αναφορές σε έρευνες που εξετάζονται τα διάφορα συστήματα ελέγχου που χρησιμοποιούν οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και η διαδικασία μέσα από την οποία συντάσσουν της οικονομικές τους καταστάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ

3.1 Πλαίσιο Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων

Διεθνές Πλαίσιο των Έργων Διασφάλισης: Τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα (ΔΕΠ) έχουν διαμορφώσει ένα ειδικό κανονιστικό πλαίσιο, σχετικά με τη διάκριση των έργων διασφάλισης και των συναφών υπηρεσιών.

Το πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται σε ειδική ενότητα των ΔΕΠ, με τον τίτλο “Διεθνές Πλαίσιο των Έργων Διασφάλισης”.

Σκοπός του κανονιστικού αυτού πλαισίου είναι η διάκριση των ελέγχων από τις “συναφείς υπηρεσίες” ελεγκτολογιστικού χαρακτήρα. Συναφείς υπηρεσίες θεωρούνται προσυμφωνημένες (ελεγκτικές) διαδικασίες, καθώς και οι συντακτικές εργασίες.

Στη διεθνή ελεγκτική πρακτική ο όρος “Υπηρεσίες Διασφάλισης” χρησιμοποιείται για να περιγράψει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών, που παρέχονται από τους ελεγκτές, οι οποίες σχετίζονται με την αναβάθμιση της αξιοπιστίας των οικονομικών πληροφοριών.

Στα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα χρησιμοποιείται ο όρος “Έργο Διασφάλισης” (Assurance Engagement) ο οποίος προσδιορίζει ένα έργο, στο οποίο ο ελεγκτής (Practitioner) καταλήγει σε ένα συμπέρασμα, με σκοπό να αυξήσει το βαθμό εμπιστοσύνης των χρηστών στους οποίους απευθύνεται η έκθεσή του και οι οποίοι είναι διαφορετικοί από εκείνους που σχετίζονται με την παροχή πληροφοριών (οικονομικών ή άλλων).¹

3.2 Διεθνές Πρότυπο Ποιοτικού Ελέγχου (ISQCs 1)

Ποιοτικός Έλεγχος για Εταιρίες που Διεκπεραιώνουν Ελέγχους και Επισκοπήσεις Ιστορικής Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης και Άλλες Αναθέσεις Διασφαλιστικών και Συναφών Υπηρεσιών

Σκοπός του προτύπου αυτού είναι να καθιερώσει βασικές αρχές και ουσιαστικές διαδικασίες και να παράσχει οδηγίες, σχετικά με τις ευθύνες μιας ελεγκτικής εταιρίας να

υιοθετήσει επαρκές και αποτελεσματικό σύστημα ποιοτικού ελέγχου για ελέγχους και επισκοπήσεις ιστορικής χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και για άλλες αναθέσεις διασφαλιστικών και συναφών υπηρεσιών.

Οι βασικότερες οδηγίες του προτύπου αυτού είναι οι εξής: Κάθε ελεγκτική εταιρία πρέπει να καθιερώσει, με ευθύνη της Διοίκησής της, ένα σύστημα ποιοτικού ελέγχου, σχεδιασμένου καταλλήλως, ώστε να παρέχει σε αυτή εύλογη διασφάλιση ότι τηρούνται τα επαγγελματικά πρότυπα, καθώς και οι διοικητικές και νομικές απαιτήσεις του επαγγέλματος και ότι οι εκθέσεις ελέγχου που εκδίδονται είναι κατάλληλες για τις περιστάσεις.¹

3.3 ΔΕΠ 200: Σκοπός και Γενικές Αρχές που διέπουν τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων

Ο σκοπός του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων είναι η διατύπωση γνώμης από τον ελεγκτή, ως προς το αν οι καταστάσεις αυτές έχουν συνταχθεί, από κάθε ουσιώδη άποψη, σύμφωνα με το δεδηλωμένο λογιστικό πλαίσιο (πλαίσιο λογιστικών κανόνων), δηλαδή σύμφωνα με:

- ✓ Τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης ή
- ✓ Τα Εθνικά Λογιστικά Πρότυπα ή
- ✓ Κάποιο άλλο έγκυρο πλαίσιο λογιστικών αρχών, ειδικό για τις οικονομικές καταστάσεις.

Στο πρότυπο αυτό επίσης αναφέρεται ότι *“ο έλεγχος παρέχει εύλογη διασφάλιση, αλλά όχι εγγύηση, ότι οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη λάθη και παραλείψεις”*.

Σύμφωνα με τις γενικές αρχές του ελέγχου, ο ελεγκτής οφείλει:

- να συμμορφώνεται προς τον “Κώδικα Δεοντολογίας των Επαγγελματιών Ελεγκτών”, που εκδίδει η Διεθνής ομοσπονδία λογιστών (IFAC). Οι αρχές δεοντολογίας συνοπτικά είναι οι εξής:
  - ακεραιότητα,
  - αντικειμενικότητα,
  - επαγγελματική επάρκεια και επιμέλεια,

- εχεμύθεια,
- επαγγελματική συμπεριφορά
- να διενεργεί τον έλεγχο που αναλαμβάνει σύμφωνα με τα ΔΕΠ
- να επικαλείται συμμόρφωση με τα ΔΕΠ μόνον όταν έχει συμμορφωθεί πλήρως με όλα τα ΔΕΠ που σχετίζονται με τον έλεγχο.

3.4 ΔΕΠ 210: Όροι ανάθεσης Ελέγχου

Σύμφωνα με τις βασικότερες οδηγίες του προτύπου αυτού, η ανάληψη και διενέργεια του ελέγχου μιας εταιρίας θα πρέπει να γίνουν με τις εξής διαδικασίες:

α. Ενέργειες ελεγκτή πριν την αποδοχή του ελέγχου, όπως είναι:

- Αρχική κατανόηση της υπό έλεγχο οικονομικής μονάδας
- Διερεύνηση τήρησης προϋποθέσεων του Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας
- Αξιολόγηση ικανότητας περάτωσης του ελέγχου σύμφωνα με τα ΔΕΠ
- Προκαταρκτική αξιολόγηση του ελεγκτικού κινδύνου, προκειμένου να αποφασιστεί η αποδοχή του ελεγκτικού έργου
- Διερεύνηση ανάγκης χρησιμοποίησης εργασίας τρίτων
- Επικοινωνία με τον απερχόμενο ελεγκτή
- Υποβολή πρότασης και οικονομικής προσφοράς προς την υπό έλεγχο οικονομική μονάδα.

β. Επιστολή ανάθεσης ελέγχου, η οποία υπογράφεται μεταξύ του ελεγκτή και της προς έλεγχο οικονομικής μονάδας και σύμφωνα με την οποία οφείλουν να προσυμφωνήσουν τους όρους ανάθεσης του ελέγχου.

γ. Επαναλαμβανόμενοι έλεγχοι

δ. Αποδοχή μιας αλλαγής στην ανάθεση ελέγχου

3.5 ΔΕΠ 220: Ποιοτικός έλεγχος για ελέγχους Ιστορικής Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης

Ο σκοπός του παρόντος ΔΕΠ είναι να καθιερώσει πρότυπα και να παράσχει οδηγίες στις

ελεγκτικές εταιρίες, σχετικά με διαδικασίες ποιοτικού ελέγχου που πρέπει να εφαρμόζουν σε ελέγχους ιστορικής χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Η ομάδα ανάθεσης πρέπει να εφαρμόζει διαδικασίες ποιοτικού ελέγχου που είναι κατάλληλες στη συγκεκριμένη ελεγκτική ανάθεση.

3.6 ΔΕΠ 230: Ελεγκτική Τεκμηρίωση

Το ΔΕΠ αυτό ορίζει την “ελεγκτική τεκμηρίωση” ως το αρχείο των ελεγκτικών διαδικασιών που έχουν διενεργηθεί, τα σχετικά στοιχεία που έχουν αποκτηθεί, καθώς και τα συμπεράσματα στα οποία ο ελεγκτής έχει καταλήξει από τον έλεγχό του.

Οι βασικότερες οδηγίες του προτύπου αυτού είναι οι εξής:

Ο ελεγκτής οφείλει να τεκμηριώσει, εγκαίρως, τα σημαντικά θέματα του ελέγχου με τη συγκέντρωση επαρκών και κατάλληλων αποδεικτικών στοιχείων για την υποστήριξη της διατυπούμενης ελεγκτικής του γνώμης, καθώς και την τεκμηρίωση ότι ο έλεγχος διενεργήθηκε σύμφωνα με τα Δ.Ε.Π.

Αξίζει να επισημάνουμε ότι, η επαρκής κατάλληλη ελεγκτική και έγκαιρη τεκμηρίωση στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας του ελέγχου και διευκολύνει την αποτελεσματική επισκόπηση και αξιολόγηση των ελεγκτικών στοιχείων που έχουν συλλεχθεί και των συμπερασμάτων που έχουν εξαχθεί πριν από τη χορήγηση της έκθεσης ελέγχου.

3.7 ΔΕΠ 240: Η ευθύνη του ελεγκτή στη διαπίστωση Απάτης ή Λάθους κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων

Η ευθύνη για την πρόληψη και τον εντοπισμό απάτης ή σφάλματος βαρύνει κατά κύριο λόγο τη Διοίκηση της ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας, η οποία πρέπει να εφαρμόσει κατάλληλα συστήματα λογιστικής και εσωτερικού ελέγχου προκειμένου να μειώσει (αλλά δεν θα εξαλείψει) την πιθανότητα απάτης ή σφάλματος.

Ο ελεγκτής οφείλει να λάβει γραπτή διαβεβαίωση από τη διοίκηση ότι αναγνωρίζει την ευθύνη αυτή. Επίσης, σύμφωνα με τις βασικές οδηγίες του προτύπου αυτού, ο ελεγκτής οφείλει και έχει την ευθύνη κατά το σχεδιασμό και τη διενέργεια του ελεγκτικού έργου να διατηρεί στάση “επαγγελματικού σκεπτικισμού” αναγνωρίζοντας την πιθανότητα ύπαρξης

απάτης ή λάθους επί των οικονομικών καταστάσεων. Επίσης θα πρέπει να αξιολογήσει τον κίνδυνο ύπαρξης ουσιωδών ανακρίβειών, καθώς και να υποβάλλει ερωτήματα προς τη διοίκηση και τα αρμόδια όργανα της ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας σχετικά με οποιαδήποτε ανακρίβεια εντοπίσει επί των οικονομικών καταστάσεων. Ο ελεγκτής εάν εντοπίσει απάτη ή ενδεχόμενα λάθη επί των οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας οφείλει να ενημερώσει τη διοίκησή της και τα αρμόδια πρόσωπα που είναι επιφορτισμένα με την εταιρική διακυβέρνηση, ενώ ταυτόχρονα εξετάζει τις ενδεχόμενες επιπτώσεις στον έλεγχο από τις τυχόν ανακρίβειες που έχουν εντοπιστεί.

3.8 ΔΕΠ 250: Εξέταση Νόμων και Κανονισμών κατά τον έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων

Κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων θα πρέπει οι εκάστοτε οικονομική μονάδα να ακολουθεί πιστά τους νόμους και κανονισμούς που διέπουν την λειτουργία και δραστηριότητά της. Ο ελεγκτής σύμφωνα με τις βασικές αρχές του προτύπου αυτού οφείλει με τη σειρά του κατά το σχεδιασμό και την εκτέλεση των ελεγκτικών διαδικασιών, καθώς και κατά την αξιολόγηση των ευρημάτων του ελέγχου, να αναγνωρίσει το ενδεχόμενο ότι η μη συμμόρφωση της ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας με τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς μπορεί να επηρεάσει ουσιωδώς τις οικονομικές καταστάσεις και κατ' επέκταση τα συμπεράσματα του ελέγχου.

3.9 ΔΕΠ 260: Γνωστοποιήσεις ελεγκτικών ζητημάτων στους υπεύθυνους διοίκησης

Σύμφωνα με τις βασικές οδηγίες του προτύπου αυτού, ο ελεγκτής οφείλει να ενημερώσει έγκαιρα τους υπεύθυνους της εταιρικής διακυβέρνησης της ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας για τα θέματα, που προέκυψαν από τον έλεγχο και για τα οποία είναι αρμόδιοι για την αντιμετώπισή τους. Επίσης για τις μη διορθωθείσες ανακρίβειες που διαπιστώθηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου και χαρακτηρίστηκαν ως μη ουσιώδεις.

Η ενημέρωση αυτή μπορεί να γίνει:

- ◆ προφορικά, στις περιπτώσεις που υπάρχουν συχνές επαφές με τους αρμόδιους της

εταιρικής διακυβέρνησης, καθώς και στις περιπτώσεις που επιβάλλεται από τη φύση και τη σπουδαιότητα των θεμάτων. Μετά την προφορική ενημέρωση πρέπει να ακολουθεί και γραπτή ενημέρωση.

- ◆ Γραπτά, στις περιπτώσεις που επιβάλλεται από το μέγεθος, τη δομή λειτουργίας, καθώς και τις ακολουθούμενες διαδικασίες της οικονομικής μονάδας. Η ενημέρωση αυτή είναι αναγκαία, επειδή διαλευκάνει τα θέματα και παράλληλα δίδεται η ευκαιρία στους αρμόδιους της εταιρικής διακυβέρνησης να παράσχουν περαιτέρω πληροφορίες και επεξηγήσεις επί των θεμάτων αυτών.

3.10 ΔΕΠ 300: Σχεδιασμός ελέγχου οικονομικών καταστάσεων

Ο σχεδιασμός του ελέγχου αποσκοπεί στον προσδιορισμό των απαιτούμενων ελεγκτικών τεκμηρίων στα οποία ο ελεγκτής θα βασιστεί για να εκφράσει τη γνώμη του επί των οικονομικών καταστάσεων. Ο βαθμός σχεδιασμού του ελέγχου εξαρτάται από το μέγεθος και την πολυπλοκότητα των εργασιών της ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας, τη γνώση και την εμπειρία του ελεγκτή για αυτήν, καθώς και από την εμπειρία και ικανότητα της ελεγκτικής ομάδας.

Σύμφωνα με τις βασικές οδηγίες του προτύπου αυτού, ο ελεγκτής οφείλει να σχεδιάσει τον έλεγχο ώστε να εκτελείται αποτελεσματικά και αποδοτικά, να αναπτύξει μία γενική στρατηγική ελέγχου για το αναληφθέν ελεγκτικό έργο, να καταρτίσει ένα πρόγραμμα ελέγχου και τέλος να τεκμηριώσει τη γενική στρατηγική του ελέγχου και το πρόγραμμα του ελέγχου.

3.11 ΔΕΠ 315: Γνώση της οικονομικής μονάδας και του περιβάλλοντός της και εκτίμηση των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας

Σύμφωνα με τις βασικές οδηγίες του προτύπου αυτού, ο ελεγκτής οφείλει να εξασφαλίσει επαρκή γνώση για την υπό έλεγχο οικονομική μονάδα και του περιβάλλοντός της, του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, των πληροφοριών παλαιότερων χρήσεων και των οικονομικών καταστάσεών της ώστε να μπορέσει να εκτιμήσει και να προσδιορίσει το επίπεδο του κινδύνου. Θα πρέπει επίσης να έχει επαρκή και λεπτομερή γνώση για κάθε

λειτουργία της επιχείρησης και κάθε τμήμα της, καθώς επίσης και για τον τρόπο σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Έχοντας γνώση των δικλίδων ασφαλείας που χρησιμοποιεί η επιχείρηση, καθώς και την επιρρέπεια των οικονομικών της καταστάσεων σε ουσιώδεις ανακρίβειες μπορεί ο ελεγκτής και η ελεγκτική ομάδα να πραγματοποιήσουν πιο αποτελεσματικό και ουσιαστικό έλεγχο της οικονομικής μονάδας.

3.12 ΔΕΠ 320: Ελεγκτική Σημαντικότητα (Σπουδαιότητα)

Η σημαντικότητα των στοιχείων των οικονομικών καταστάσεων κρίνεται από τον ελεγκτή με γνώμονα το αν και κατά πόσο η παράλειψη της παρεχόμενης, μέσω των στοιχείων αυτών, σχετικής πληροφόρησης είναι δυνατόν να επηρεάσει τις οικονομικές αποφάσεις που λαμβάνονται με βάση τις καταστάσεις αυτές.

Η σημαντικότητα εξαρτάται από το μέγεθος του ποσού του λάθους ή της παράλειψης σε συνάρτηση με τις συγκεκριμένες οικονομικές καταστάσεις. Δηλαδή το επίπεδο σημαντικότητας είναι το μέγιστο ποσό ανοχής ενός σφάλματος στα διάφορα κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων.

Σύμφωνα με τις βασικότερες οδηγίες του προτύπου αυτού, ο ελεγκτής οφείλει να συνεκτιμήσει τον παράγοντα της σημαντικότητας και τη σχέση του με τον ελεγκτικό κίνδυνο κατά τη διεξαγωγή του ελέγχου. Να εκτιμήσει εάν το σύνολο των μη διορθωθείσών ανακρίβειών, που έχουν εντοπισθεί κατά τη διάρκεια του ελέγχου, είναι ουσιώδεις. Να συνεκτιμήσει τις συσσωρευτικές επιπτώσεις όλων των εντοπισθέντων από τον έλεγχο λαθών, που δεν έχουν διορθωθεί και επηρεάζουν τη σαφήνεια, ορθότητα και πληρότητα των οικονομικών καταστάσεων, ως προς τη σημαντικότητά τους στις οικονομικές καταστάσεις. Εάν ο ελεγκτής εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες, ως αποτέλεσμα λανθασμένων ενεργειών, οφείλει να γνωστοποιήσει εγκαίρως τις ανακρίβειες αυτές στο κατάλληλο επίπεδο της διοίκησης, και να εξετάσει αν καθίσταται ανάγκη να τα αναφέρει και σε εκείνους που είναι επιφορτισμένοι με την εταιρική διακυβέρνηση της ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας.

3.13 ΔΕΠ 330: Διαδικασίες του Ελεγκτή σε Ανταπόκριση προς τους Εκτιμώμενους Κινδύνους

Σύμφωνα με τις βασικές οδηγίες του προτύπου αυτού, ο ελεγκτής, προκειμένου να μειώσει τον ελεγκτικό κίνδυνο σε ένα αποδεκτά χαμηλό επίπεδο, οφείλει να εξασφαλίσει τη γενική ανταπόκριση για την αντιμετώπιση των κινδύνων ουσιωδών ανακριβειών σε επίπεδο οικονομικών καταστάσεων, να σχεδιάσει και να εκτελέσει πρόσθετες ελεγκτικές διαδικασίες, των οποίων η φύση, ο χρόνος και η έκταση να ανταποκρίνονται στους εκτιμηθέντες κινδύνους παρείσφρησης ουσιωδών λαθών σε επίπεδο ισχυρισμών της διοίκησης. Κατά τη διάρκεια της ελεγκτικής διαδικασίας και ανάλογα την εκτίμηση του κινδύνου που μπορεί να εντοπισθεί ως προ την ύπαρξη ουσιωδών λαθών επί των οικονομικών καταστάσεων, ο ελεγκτής οφείλει να υποβάλει σε δοκιμασία τις σχετικές δικλείδες ασφαλείας, ώστε να εξετασθεί η ικανή λειτουργία τους. Επίσης, ο ελεγκτής θα πρέπει να είναι σε θέση να εξετάσει τη σωστή λειτουργία και κατ' επέκταση τα ουσιαστικά αποτελέσματα των δικλείδων ασφαλείας καθ' όλη τη διάρκεια της υπό έλεγχο περιόδου και να εφαρμόσει άλλες σχετικές ελεγκτικές διαδικασίες επαληθευτικές της αποτελεσματικότητας των δικλείδων ασφαλείας. Εάν ο κίνδυνος παρείσφρησης στις οικονομικές καταστάσεις ουσιωδών λαθών είναι σημαντικός, τότε ο ελεγκτής θα πρέπει να είναι σε θέση να εφαρμόσει άμεσες επαληθευτικές ελεγκτικές διαδικασίες που να είναι εστιασμένες στην εξουδετέρωση των εντοπισθέντων κινδύνων. Τέλος σε περίπτωση μη εξασφάλισης επαρκών και κατάλληλων ελεγκτικών τεκμηρίων σχετικά με τους ισχυρισμούς της διοίκησης, να επιζητήσει την εξασφάλιση πρόσθετων ελεγκτικών τεκμηρίων, τα οποία εάν δεν κατορθώσει να εξασφαλίσει οφείλει να διατυπώσει σύμφωνη γνώμη με εξαιρέσεις ή να αρνηθεί τη διατύπωση γνώμης.

3.14 ΔΕΠ 402: Ελεγκτικές Εξετάσεις Συναφείς με Οικονομικές Μονάδες που Χρησιμοποιούν Υπηρεσία Οργάνωσης

Σύμφωνα με τις βασικές οδηγίες του προτύπου αυτού, ο ελεγκτής οφείλει κατά τη διαδικασία γνώση της ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας και του περιβάλλοντός της, να εξετάσει τη σημασία ύπαρξης της Υπηρεσίας Οργάνωσης για την οικονομική μονάδα και τη σχέση της με τον έλεγχο. Να εξασφαλίσει επαρκή γνώση για τις δραστηριότητες της Υπηρεσίας Οργάνωσης ως προς τη σημαντικότητά τους και τη σχέση τους με τον έλεγχο, ώστε να

αξιολογηθεί ο κίνδυνος ουσιώδους ανακρίβειας και να σχεδιαστούν οι κατάλληλες ελεγκτικές διαδικασίες. Για ότι στοιχεία χρησιμοποιηθούν από την έκθεση του ελεγκτή της Υπηρεσίας Οργάνωσης, ο ελεγκτής της οικονομικής μονάδας οφείλει να τεκμηριώσει την επαγγελματική ικανότητα του ελεγκτή της αναφερόμενης υπηρεσίας, να εξετάσει την έκταση του έργου του και τη χρησιμότητα για τον πλήρη έλεγχο της μονάδας. Τέλος, να μην κάνει καμία αναφορά στη δική του έκθεση ελέγχου στην περίπτωση που χρησιμοποιεί την έκθεση του ελεγκτή της Υπηρεσίας οργάνωσης.

3.15 ΔΕΠ 500: Ελεγκτικά Τεκμήρια

Σε κάθε ελεγκτική εργασία ο ελεγκτής οφείλει να εξασφαλίσει επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια, με τη διενέργεια ελεγκτικών επαληθεύσεων και ουσιαστικών διαδικασιών, που θα του επιτρέψουν να καταλήξει σε λογικά συμπεράσματα, επί των οποίων να εδραιωθεί η ελεγκτική του γνώμη. Τα ελεγκτικά αυτά τεκμήρια θα πρέπει να στηρίζουν την ακρίβεια και την πληρότητα των πληροφοριών που λαμβάνονται από την οικονομική μονάδα και χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή των ελεγκτικών διαδικασιών.

Για την εξασφάλιση επαρκών και κατάλληλων ελεγκτικών τεκμηρίων, ο ελεγκτής οφείλει να διενεργεί συνοπτικά, τις εξής διαδικασίες: *επιθεώρηση των αρχείων, εγγράφων ή καταμέτρηση υλικών περιουσιακών στοιχείων, παρακολούθηση μιας διαδικασίας που εκτελείται από άλλους, επιβεβαίωση πληροφοριών από τρίτους, ερωτήματα προς τους αρμόδιους της οικονομικής μονάδας ή και προς τρίτους για καλύτερη αξιολόγηση των συγκεντρωθέντων τεκμηρίων του ελέγχου, επανυπολογισμός ή επανεκτέλεση δηλαδή επαλήθευση της ακρίβειας των δικαιολογητικών και λογιστικών εγγραφών και τέλος, αναλυτικές κριτικές διερευνήσεις σημαντικών τάσεων και δεικτών επί των οικονομικών καταστάσεων.*

Κατά τη συγκέντρωση των ελεγκτικών τεκμηρίων, ο ελεγκτής θα πρέπει να αξιολογήσει την επάρκεια (ποσότητα) και την καταλληλότητα (αξιοπιστία) του κάθε ελεγκτικού τεκμηρίου. Σε περίπτωση αδυναμίας συγκέντρωσης επαρκών και κατάλληλων ελεγκτικών τεκμηρίων να εκφράσει γνώμη με εξαίρεση ή να αρνηθεί την έκφραση γνώμης.

3.16 ΔΕΠ 501: Ελεγκτικά Τεκμήρια – Πρόσθετη Έρευνα Ειδικών Θεμάτων

Οι βασικότερες οδηγίες του προτύπου αυτού είναι οι εξής:

α. Παρακολούθηση φυσικής απογραφής των αποθεμάτων: στις περιπτώσεις που τα αποθέματα της ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας είναι ουσιώδη για τις οικονομικές καταστάσεις, ο ελεγκτής οφείλει να εξασφαλίσει επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια σε ότι αφορά την ύπαρξη και την κατάστασή τους, εκτός και αν αυτό είναι πρακτικά ανέφικτο. Σε περίπτωση αδυναμίας παρακολούθησης της φυσικής απογραφής, λόγω της φύσης και της τοποθεσίας των αποθεμάτων να εξασφαλίσει με εναλλακτικές διαδικασίες τα απαιτούμενα ελεγκτικά τεκμήρια. Ενώ, σε περίπτωση αδυναμίας παρακολούθησης της φυσικής απογραφής των αποθεμάτων σε δεδομένη ημερομηνία λόγω απρόβλεπτων καταστάσεων, να διενεργήσει παρόμοια απογραφή και συμφωνία σε άλλη ημερομηνία.

β. Διερεύνηση εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων: Ο ελεγκτής οφείλει να εφαρμόσει ελεγκτικές διαδικασίες που θα του επιτρέψουν να διαγνώσει την ύπαρξη επίδικων απαιτήσεων ή αξιώσεων που αφορούν την ελεγχόμενη οικονομική μονάδα και ενδέχεται να έχουν ουσιώδεις επιπτώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων.

γ. Αποτίμηση και γνωστοποίηση μακροπρόθεσμων επενδύσεων: Σε περίπτωση που οι μακροπρόθεσμες επενδύσεις αποτελούν σημαντικό στοιχείο των οικονομικών καταστάσεων, ο ελεγκτής πρέπει να εξασφαλίσει επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια, σχετικά με την αποτίμηση και την γνωστοποίησή τους.

δ. Πληροφόρηση κατά τομέα: Σε περίπτωση που η πληροφόρηση κατά τομέα είναι ουσιώδης επί των οικονομικών καταστάσεων, ο ελεγκτής οφείλει να εξασφαλίσει επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια, σχετικά με την γνωστοποίηση της πληροφόρησης αυτής.

3.17 ΔΕΠ 505: Εξωτερικές Επιβεβαιώσεις

Ο ελεγκτής, βάσει των βασικών οδηγιών του προτύπου αυτού, οφείλει να εξετάσει αν και κατά πόσο η χρήση εξωτερικών επιβεβαιώσεων είναι απαραίτητη για την απόκτηση επαρκών και κατάλληλων ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με την ύπαρξη των υπολοίπων λογαριασμών, ώστε να μπορεί να διατυπώσει γνώμη επί των οικονομικών καταστάσεων.

Κατά τη διαδικασία επιβεβαίωσης υπολοίπων με βάση εξωτερικές επιβεβαιώσεις ο

ελεγκτής οφείλει να προσαρμόσει τις επιστολές εξωτερικής επιβεβαίωσης ανάλογα με το συγκεκριμένο ελεγκτικό στόχο. Να διατηρήσει τον έλεγχο της επιλογής αυτών στους οποίους θα σταλεί σχετική επιστολή, της σύνταξης και αποστολής των επιστολών, καθώς και των σχετικών απαντήσεων. Να ελέγξει την αξιοπιστία των λαμβανόμενων απαντήσεων και τέλος να αξιολογήσει εάν τα αποτελέσματα της διαδικασίας εξωτερικής επιβεβαίωσης και των λοιπών ελεγκτικών διαδικασιών, που έχει διενεργήσει, παρέχουν σε αυτόν επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά αποδεικτικά τεκμήρια για τη διατύπωση γνώμης επί των ελεγχόμενων οικονομικών καταστάσεων.

Σε περίπτωση άρνησης της διοίκησης της οικονομικής μονάδας για την αποστολή επιστολών εξωτερικής επιβεβαίωσης, ο ελεγκτής οφείλει να εξετάσει αν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι για την άρνηση αυτή. Επίσης, σε περίπτωση μη λήψης επιστολών εξωτερικής επιβεβαίωσης, να εξετάσει την περίπτωση αναφοράς τους στην Έκθεση Ελέγχου και να εκτελέσει άλλες κατάλληλες εναλλακτικές διαδικασίες που να παρέχουν ισοδύναμα αποδεικτικά τεκμήρια με εκείνα των επιστολών.

3.18 ΔΕΠ 510: Αρχικές Αναθέσεις – Υπόλοιπα Έναρξης

Σύμφωνα με το πρότυπο αυτό ο ελεγκτής οφείλει σε περίπτωση που οι οικονομικές καταστάσεις ελέγχονται για πρώτη φορά ή έχουν ελεγχθεί στην προηγούμενη χρήση από άλλον ελεγκτή να εξασφαλίσει επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια ότι:

- Τα υπόλοιπα έναρξης δεν περιέχουν ανακρίβειες που να επηρεάζουν ουσιωδώς τις οικονομικές καταστάσεις της τρέχουσας χρήσης.
- Τα υπόλοιπα της προηγούμενης χρήσης έχουν ορθώς μεταφερθεί στην τρέχουσα χρήση ή έχουν, διορθωτικά, αναμορφωθεί όπου ήταν ενδεδειγμένο.
- Έχουν εφαρμοστεί, κατά τις προηγούμενες χρήσεις, οι κατάλληλες λογιστικές αρχές και μέθοδοι και οι τυχόν παρεκκλίσεις έχουν αναφερθεί στην αντίστοιχη έκθεση ελέγχου.

Κατά περίπτωση ελέγχου εάν μετά την εφαρμογή ελεγκτικών διαδικασιών, ο ελεγκτής δεν κατορθώσει να εξασφαλίσει επαρκεί και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια, ως προς τα υπόλοιπα έναρξης, ή εάν η επίδραση των ανακρίβειών δεν έχει καταλλήλως αντιμετωπισθεί και επεξηγηθεί, ή εάν έχει γίνει αλλαγή στις ακολουθούμενες λογιστικές αρχές μεταξύ των χρήσεων, ή εάν η διαφοροποίηση των δεδομένων των οικονομικών καταστάσεων της

προηγούμενης χρήσης έχει ουσιώδεις επιπτώσεις επί των αντίστοιχων της τρέχουσας χρήσης, ο ελεγκτής οφείλει να διατυπώσει το πόρισμα του ελέγχου με σύμφωνη γνώμη, ή άρνηση γνώμης, ή όπου επιτρέπεται, διατύπωση γνώμης με εξαίρεση ή άρνηση γνώμης ως προς τα αποτελέσματα της χρήσης και διατύπωση σύμφωνης γνώμης ως προς τον ισολογισμό.

3.19 ΔΕΠ 520: Διαδικασίες Αναλυτικής Διερεύνησης

Με βάση το ΔΕΠ 520 η αναλυτική διερεύνηση αφορά τη σύγκριση από μέρους του ελεγκτή των οικονομικών πληροφοριών της οικονομικής μονάδας ώστε να εξασφαλίσει επαρκή κατανόηση της ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας και του περιβάλλοντός της, μία διαδικασία που πρέπει να διενεργεί ο ελεγκτής κατά την αξιολόγηση του ελεγκτικού κινδύνου και το σχεδιασμό του ελεγκτικού έργου.

Η αναλυτική διερεύνηση θα πρέπει να διενεργείται και κατά την ολοκλήρωση του ελέγχου, επειδή τότε ο ελεγκτής έχει επαρκή γνώση των οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας και μπορεί ευχερώς να συμπεραίνει εάν οι οικονομικές καταστάσεις στο σύνολό τους συνάδουν με τη γνώση του για αυτήν.

3.20 ΔΕΠ 530: Ελεγκτική Δειγματοληψία και Άλλες Επιλεγμένες Επαληθευτικές Διαδικασίες

Σύμφωνα με το ΔΕΠ 530 ο ελεγκτής οφείλει κατά τον σχεδιασμό των ελεγκτικών διαδικασιών, να προσδιορίσει τα κατάλληλα μέσα επιλογής των στοιχείων για επαλήθευση. Αυτά τα μέσα είναι:

- επιλογή όλων των στοιχείων
- επιλογή συγκεκριμένων στοιχείων χωρίς ελεγκτική δειγματοληψία
- δείγμα ελέγχου (με στατιστική ή μη δειγματοληπτική μέθοδο).

Κατά τον σχεδιασμό του δείγματος ελέγχου, ο ελεγκτής οφείλει να λάβει υπόψιν του τους ιδιαίτερους σκοπούς του ελέγχου και τις ιδιότητές του πληθυσμού από τον οποίο θα εξαχθεί το δείγμα. Για τον καθορισμό του μεγέθους του δείγματος, θα πρέπει να εκτιμήσει εάν και κατά πόσο μειώνεται ο δειγματοληπτικός κίνδυνος σε ένα αποδεκτά χαμηλό επίπεδο και να ληφθούν υπόψιν όλοι οι παράγοντες που επηρεάζουν το μέγεθος του δείγματος. Τα

κονδύλια του δείγματος ο ελεγκτής οφείλει να τα επιλέξει με την προσδοκία ότι όλες οι μονάδες του δείγματος έχουν την ίδια ευχέρεια επιλογής από το πλήθος. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τον έλεγχο του δείγματος θα πρέπει να μελετηθούν από τον ελεγκτή, όπως επίσης και η φύση και η αιτία τυχόν διαπιστωμένων σφαλμάτων, καθώς και η πιθανή επίπτωσή τους στο βασικό σκοπό του ελέγχου ή σε άλλους τομείς του ελέγχου. Τέλος ο ελεγκτής οφείλει να αξιολογήσει τα αποτελέσματα της δειγματοληψίας, για να καθορίσει εάν η εκτίμηση του σχετικού χαρακτηριστικού του πληθυσμού επιβεβαιώνεται ή πρέπει να επανεξετασθεί.

3.21 ΔΕΠ 540: Έλεγχος Λογιστικών Εκτιμήσεων

Λογιστική εκτίμηση είναι η προσέγγιση της αξίας ενός στοιχείου, λόγω έλλειψης ενός ακριβούς μέσου αποτίμησης.

Σύμφωνα με τις βασικές οδηγίες του ΔΕΠ 540 ο ελεγκτής οφείλει να σχεδιάσει και να εκτελέσει περαιτέρω ελεγκτικές διαδικασίες για να εξασφαλίσει επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια, σχετικά με τις διενεργηθείσες λογιστικές εκτιμήσεις της διοίκησης και να κρίνει κατά πόσο οι εκτιμήσεις αυτές είναι εύλογες και κατά πόσο απαιτείται η γνωστοποίησή τους.

Κατά τον έλεγχο της λογιστικής εκτίμησης ο ελεγκτής οφείλει να αξιολογήσει τις ακολουθούμενες, από τη διοίκηση, διαδικασίες για τη διενεργηθείσα λογιστική εκτίμηση, να χρησιμοποιήσει εμπειρογνώμονα για ανεξάρτητη λογιστική εκτίμηση και να συγκρίνει αυτή με την αντίστοιχη της διοίκησης και να επιβεβαιώσει τη γενόμενη εκτίμηση με μεταγενέστερα γεγονότα.

Τέλος ο ελεγκτής οφείλει να αξιολογήσει το εύλογο της διενεργηθείσας, από τη διοίκηση, λογιστικής εκτίμησης, με βάση τη γνώση του επί των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και τη συνέπειά της προς άλλα ελεγκτικά τεκμήρια, που απέκτησε κατά τη διάρκεια του ελέγχου.

3.22 ΔΕΠ 545: Έλεγχος Αποτιμήσεων στην Εύλογη Αξία και Γνωστοποιήσεις

Σύμφωνα με το πρότυπο 545, ο ελεγκτής οφείλει να εξασφαλίσει επαρκεί και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια ότι οι αποτιμήσεις στην εύλογη αξία και οι γνωστοποιήσεις είναι σύμφωνες με το εφαρμοζόμενο πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων της οικονομικής μονάδας.

Έχοντας αποκτήσει επαρκεί γνώση της μεθοδολογίας της οικονομικής μονάδας για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας και των γνωστοποιήσεων, ώστε να αναπτύξει μία αποτελεσματική ελεγκτική προσέγγιση, ο ελεγκτής οφείλει να εκτιμήσει και τους κινδύνους ύπαρξης ουσιωδών ανακρίβειών που σχετίζονται με τις αποτιμήσεις αυτές, ούτως ώστε να προσδιορίσει τη φύση, την επιλογή χρόνου και την έκταση των περαιτέρω ελεγκτικών διαδικασιών.

Επίσης, ο ελεγκτής θα πρέπει να προσδιορίσει την ανάγκη χρησιμοποίησης της εργασίας ενός εμπειρογνώμονα. Να εξετάσει την επίπτωση τυχόν μεταγενέστερων γεγονότων στις αποτιμήσεις με την εύλογη αξία. Να εξετάσει κατά πόσο οι γνωστοποιήσεις για τις εύλογες αξίες που έγιναν από την οικονομική μονάδα, είναι σύμφωνες με το εφαρμοζόμενο λογιστικό πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων. Τέλος, ο ελεγκτής οφείλει να εξασφαλίσει γραπτές διαβεβαιώσεις από τη διοίκηση σχετικά με το εύλογο των σημαντικών παραδοχών που υιοθετήθηκαν σχετικά με τις αποτιμήσεις στην εύλογη αξία ή γνωστοποιήσεις.

3.23 ΔΕΠ 550: Συνδεδεμένα Μέρη

Ο ελεγκτής για τον εντοπισμό και την παράθεση των επιπτώσεων των διενεργηθεισών συναλλαγών με τα συνδεδεμένα μέρη, οφείλει να διενεργήσει ελεγκτικές διαδικασίες που να στοχεύουν στην απόκτηση επαρκών και κατάλληλων ελεγκτικών τεκμηρίων. Επίσης, να διενεργήσει εκτεταμένες ελεγκτικές διαδικασίες, στο βαθμό που αυτό κρίνεται αναγκαίο, όπου υπάρχουν ενδείξεις για συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου θα πρέπει να υπάρχει επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων με τα συνδεδεμένα μέρη σύμφωνα με τις απαιτήσεις του υιοθετηθέντος λογιστικού πλαισίου. Κατά τη μελέτη του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της οικονομικής

μονάδας, θα πρέπει να εξετάζεται η επάρκεια των δικλίδων ασφαλείας, σχετικά με την έγκριση και την καταχώρηση των συναλλαγών με τα συνδεδεμένα μέρη.

Εάν ο ελεγκτής αδυνατεί να εξασφαλίσει επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια σε σχέση με τα συνδεδεμένα μέρη και τις συναλλαγές με τα πρόσωπα αυτά ή έχει οδηγηθεί στο συμπέρασμα ότι οι πληροφορίες, που παρατίθενται στις οικονομικές καταστάσεις δεν είναι επαρκείς, τότε οφείλει να διαφοροποιήσει ανάλογα την έκθεση ελέγχου.

3.24 ΔΕΠ 560: Μεταγενέστερα Γεγονότα

Μεταγενέστερα γεγονότα είναι τα γεγονότα που έχουν συμβεί μετά την ημερομηνία κλεισίματος του Ισολογισμού και μέχρι την ημερομηνία χορήγησης της έκθεσης ελέγχου.

Κατά την διαδικασία του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων, ο ελεγκτής οφείλει να εξετάσει όλα τα μεταγενέστερα γεγονότα και να λάβει υπόψιν του την τυχόν επίπτωση των γεγονότων αυτών στις οικονομικές καταστάσεις και στην έκθεση ελέγχου του. Με επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια να εξασφαλίσει ότι όλα τα γεγονότα, που έχουν επισυμβεί μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελέγχου και επηρεάζουν σημαντικά τις οικονομικές καταστάσεις, έχουν εντοπισθεί πλήρως, έχουν λογιστικοποιηθεί δεόντως και επαρκώς γνωστοποιηθεί στις καταστάσεις αυτές.

Μία από τις αρμοδιότητες του ελεγκτή είναι να αξιολογήσει κατά πόσο απαιτείται τροποποίηση των οικονομικών καταστάσεων στην περίπτωση σημαντικών γεγονότων που αποκαλύφθηκαν μετά τη χορήγηση της έκθεσης ελέγχου και πριν τη δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων, να συζητήσει το θέμα με τη διοίκηση και να λάβει κατάλληλα μέτρα κατά περίπτωση. Σε περίπτωση τροποποίησης των οικονομικών καταστάσεων, να εκτελέσει τις απαραίτητες ελεγκτικές διαδικασίες και να χορηγήσει νέα έκθεση ελέγχου επί των τροποποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Εάν η διοίκηση αρνηθεί την τροποποίηση των οικονομικών καταστάσεων, ο ελεγκτής οφείλει να λάβει τα κατάλληλα μέτρα και να χορηγήσει νέα έκθεση ελέγχου στην οποία να διατυπώσει γνώμη με εξαίρεση ή αρνητική γνώμη.

Για σημαντικά γεγονότα που αποκαλύφθηκαν μετά τη δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων, αλλά συνέβησαν πριν την ημερομηνία της έκθεσης ελέγχου θα πρέπει να εξετασθεί και να αξιολογηθεί κατόπιν ενημέρωσης της διοίκησης κατά πόσο απαιτείται αναθεώρηση και επαναδημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων. Σε περίπτωση

αναθεώρησης των οικονομικών καταστάσεων, ο ελεγκτής οφείλει να χορηγήσει νέα έκθεση ελέγχου και να εκτιμήσει τα μέτρα που έλαβε η διοίκηση για την ενημέρωση των τρίτων.

Για γεγονότα που συνέβησαν και αποκαλύφθηκαν μετά τη δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων, ο ελεγκτής δεν φέρει καμία υποχρέωση να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια.

3.25 ΔΕΠ 570: Συνεχιζόμενη Δραστηριότητα (going concern)

Ευθύνη της διοίκησης είναι η εκτίμηση για την ικανότητα της οικονομικής μονάδας να συνεχίσει τις δραστηριότητές της στο άμεσο προβλεπτό μέλλον. Η εκτίμηση αυτή πρέπει να καλύπτει περίοδο τουλάχιστον δώδεκα μηνών από την ημερομηνία του Ισολογισμού.

Ο ελεγκτής κατά την απόκτηση γνώσης για την προς έλεγχο οικονομική μονάδα οφείλει να εξετάσει αν και κατά πόσο υπάρχουν ή προβλέπεται να υπάρξουν γεγονότα, καταστάσεις ή επιχειρηματικοί κίνδυνοι που μπορεί να δημιουργήσουν σοβαρή αμφιβολία για την ικανότητα της οικονομικής μονάδας να συνεχίσει τις δραστηριότητές της στο προβλεπτό μέλλον. Η ύπαρξη τέτοιων γεγονότων θα πρέπει να τεκμηριώνεται από τον ελεγκτή.

Κατά το σχεδιασμό και εκτέλεση των ελεγκτικών διαδικασιών, καθώς και κατά την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων τους, θα πρέπει να εξετάζεται εάν η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων έγινε με βάση την παραδοχή της δυνατότητας συνέχισης της δραστηριότητάς της.

Σε περίπτωση εντοπισμού γεγονότων ή καταστάσεων που μπορούν να δημιουργήσουν σημαντική αμφιβολία για την ικανότητα της οικονομικής μονάδας να συνεχίσει τις δραστηριότητές της, ο ελεγκτής οφείλει να εξετάσει την ενδεχόμενη επίδραση αυτών επί του ελεγκτικού κινδύνου, να διερευνήσει τα σχέδια της διοίκησης για μελλοντικές ενέργειες που στοχεύουν στη ενίσχυση της δυνατότητας συνέχισης της δραστηριότητάς της, να συγκεντρώσει επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια προκειμένου να επιβεβαιώσει την ύπαρξη ή μη ουσιώδους αβεβαιότητας περί συνέχισης των δραστηριοτήτων, να ζητήσει γραπτές διαβεβαιώσεις από τη διοίκηση για τα μελλοντικά της προγράμματα.

Εάν κριθεί πως η οικονομική μονάδα δεν είναι σε θέση να συνεχίσει τις δραστηριότητές της τότε χορηγείται έκθεση ελέγχου με αρνητική γνώμη. Σε περίπτωση άρνησης της διοίκησης να εκτιμήσει ή να επεκτείνει χρονικά την εκτίμησή της για την ικανότητα της οικονομικής μονάδας να συνεχίσει τις δραστηριότητές της, θα πρέπει ο

ελεγκτής να το αναφέρει στην έκθεση ελέγχου, εφόσον κρίνει ότι αυτό αποτελεί περιορισμό στο ελεγκτικό του έργο.

3.26 ΔΕΠ 580: Διαβεβαιώσεις Διοίκησης

Η επιστολή διαβεβαίωσης της διοίκησης θα πρέπει να απευθύνεται στον ελεγκτή, να φέρει ημερομηνία ίδια με εκείνη της έκθεσης ελέγχου, καθώς και υπογραφή από μέλη της διοίκησης, που έχουν την κύρια ευθύνη επί των οικονομικών θεμάτων.

Κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων ο ελεγκτής οφείλει να εξασφαλίσει έγγραφες διαβεβαιώσεις από τη διοίκηση για ορισμένα σημαντικά θέματα, να βεβαιωθεί πως η διοίκηση αναγνωρίζει την ευθύνη της για την σύννομη κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων και την έγκρισή τους, να αποκτήσει έγγραφες διαβεβαιώσεις από τη διοίκηση ότι αναγνωρίζει την ευθύνη για το σχεδιασμό και εφαρμογή δικλείδων ασφαλείας εσωτερικού ελέγχου και να αποκτήσει έγγραφες διαβεβαιώσεις από τη διοίκηση σε σημαντικά θέματα για τα οποία δεν υπάρχουν επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια.

Εάν η διοίκηση αρνείται να παράσχει τις απαιτούμενες διαβεβαιώσεις χορηγείται έκθεση ελέγχου με γνώμη με εξαίρεση ή με άρνηση γνώμης, γιατί αυτό συνιστά περιορισμό του εύρους και της έκτασης του ελέγχου.

3.27 ΔΕΠ 600: Χρησιμοποίηση της Εργασίας Άλλου Ελεγκτή

Αξίζει να αναφερθεί πως το παρόν ΔΕΠ ασχολείται μόνο με τη σχέση του ελεγκτή της μητρικής εταιρίας και του ελεγκτή της θυγατρικής της εταιρία, της οποίας οι οικονομικές καταστάσεις επηρεάζουν σημαντικά τις αντίστοιχες καταστάσεις (εταιρίας και ενοποιημένες) της μητρικής. Δεν αφορά τις περιπτώσεις των συνελεγκτών, καθώς και τις περιπτώσεις νέου ελεγκτή και προκατόχου του.

Με βάση τις οδηγίες του προτύπου 600, ο ελεγκτής των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της μητρικής εταιρίας οφείλει να εξασφαλίσει επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια, σχετικά με την ποιότητα του διενεργηθέντος ελέγχου της θυγατρικής, να προσδιορίσει εάν και κατά πόσο η εργασία του ελεγκτή της θυγατρικής μπορεί να επηρεάσει τον έλεγχό του και να εκτιμήσει την επαγγελματική ικανότητα του

ελεγκτή της θυγατρικής στο συγκεκριμένο ελεγκτικό έργο.

Σημαντική επισήμανση του προτύπου αυτού είναι ότι ο ελεγκτής της θυγατρικής εταιρίας θα πρέπει να συνεργάζεται με τον ελεγκτή της μητρικής εταιρίας. Όταν ο ελεγκτής της μητρικής εταιρίας δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει την εργασία του ελεγκτή της θυγατρικής και δεν μπορεί να διενεργήσει ο ίδιος πρόσθετες ελεγκτικές διαδικασίες σ' αυτήν, τότε θα πρέπει να διατυπώσει γνώμη με εξαίρεση ή να αρνηθεί να διατυπώσει γνώμη, επειδή υπάρχει περιορισμός στο εύρος και στην έκταση ελέγχου.

3.28 ΔΕΠ 610: Συνεκτίμηση του Έργου του Εσωτερικού Ελέγχου

Κατά τη διαδικασία άσκησης της ελεγκτικής δραστηριότητας ο ελεγκτής οφείλει να λάβει υπόψιν του την έκταση του έργου του εσωτερικού ελέγχου της οικονομικής μονάδας και την τυχόν επίδρασή του στις διαδικασίες εξωτερικού ελέγχου. Να εξετάσει και να αξιολογήσει το υφιστάμενο σύστημα εσωτερικού ελέγχου σε σημαντικούς τομείς της λειτουργικής δραστηριότητας και να προσδιορίσει τους κινδύνους τυχόν ουσιωδών ανακρίβειών στις οικονομικές καταστάσεις. Τέλος, θα πρέπει ο ελεγκτής να αξιολογήσει την εργασία του εσωτερικού ελέγχου, προκειμένου να διαπιστώσει την καταλληλότητά της για τους σκοπούς του ελέγχου του.

3.29 ΔΕΠ 620: Χρησιμοποίηση της Εργασίας ενός Εμπειρογνώμονα

Κατά την εκτέλεση του ελεγκτικού έργου, ο ελεγκτής μπορεί να χρειαστεί να αποκτήσει ελεγκτικά τεκμήρια με τη μορφή εκθέσεων, γνώμης, αποτιμήσεων και δηλώσεων ενός εμπειρογνώμονα.

Ο ελεγκτής οφείλει κατά το σχεδιασμό του ελεγκτικού του έργου, να εντοπίσει τις περιοχές των οικονομικών καταστάσεων, όπου απαιτείται η χρησιμοποίηση της εργασίας εμπειρογνώμονα. Στη συνέχεια θα πρέπει να αξιολογήσει την αντικειμενικότητα και την επαγγελματική ικανότητα του εμπειρογνώμονα.

Ο εμπειρογνώμονας μπορεί να είναι είτε συμβεβλημένος με την οικονομική μονάδα ή με τον ελεγκτή, είτε απασχολούμενος από την οικονομική μονάδα ή από τον ελεγκτή.

Όταν χορηγείται έκθεση ελέγχου με σύμφωνη γνώμη, ο ελεγκτής δεν πρέπει να

παραπέμπει στην εργασία του εμπειρογνώμονα γιατί μπορεί να παρανοηθεί ότι αποτελεί επιφύλαξη για τη γνώμη του. Ενώ όταν χορηγείται έκθεση ελέγχου με εξαίρεση, ο ελεγκτής πρέπει να παραπέμπει στην εργασία τους εμπειρογνώμονα, κατόπιν σχετικής άδειάς του. Αν υπάρξει άρνηση από τον εμπειρογνώμονα και ο ελεγκτής πιστεύει ότι η παραπομπή της γνώμης του είναι αναγκαία, τότε πρέπει να ζητηθεί νομική συμβουλή.

3.30 ΔΕΠ 700 & 701: Έκθεση του Ανεξάρτητου Ελεγκτή επί των Οικονομικών Καταστάσεων & Διαφοροποιήσεις στην Έκθεση του Ανεξάρτητου Ελεγκτή

Οι βασικότερες οδηγίες των διεθνών Ελεγκτικών προτύπων όσον αφορά τη σύνταξη των εκθέσεων ελέγχου και επισκόπησης του ελεγκτή των οικονομικών καταστάσεων, αναφέρουν ότι:

Ο ελεγκτής οφείλει να διενεργεί αναλυτικό έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων των ελεγχόμενων οικονομικών μονάδων, καθώς και επισκόπηση της ενδιάμεσης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης των μονάδων αυτών. Να χορηγεί Έκθεση Ελέγχου μετά την περάτωση της διαδικασίας ελέγχου επί των οικονομικών καταστάσεων. Να χορηγεί Έκθεση Επισκόπησης μετά την περάτωση των διαδικασιών επισκόπησης της ενδιάμεσης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Στην έκθεση ελέγχου του ο ελεγκτής οφείλει να περιλάβει σχετική παράγραφο παρατηρήσεων, όταν διαπιστώσει παρέκκλιση από τις λογιστικές αρχές και μεθόδους ή από τις ισχύουσες διατάξεις ειδικών νόμων και κανονισμών, όταν περιορισθεί η δυνατότητα σχηματισμού επαρκούς γνώμης επί των οικονομικών καταστάσεων. Ακόμη ο ελεγκτής οφείλει να περιλάβει ειδική παράγραφο έμφασης στην έκθεση ελέγχου του, σε περίπτωση που κατά την επαγγελματική του κρίση, θεωρεί αναγκαίο να επιστήσει την προσοχή των μετόχων ή εταίρων και τρίτων σε κάποια σημαντική πληροφορία.

Όπως προαναφέραμε μετά την περάτωση της ελεγκτικής διαδικασίας χορηγείται η έκθεση ελέγχου που περιλαμβάνει τη γνώμη του ελεγκτή επί των οικονομικών καταστάσεων. Στην ειδική παράγραφο, λοιπόν, της έκθεσης ελέγχου ο ελεγκτής οφείλει να εκφράσει με σαφήνεια την επαγγελματική του γνώμη για το εάν οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική κατάσταση και τη χρηματοοικονομική επίδοση της ελεγχόμενης μονάδας, σε μία ορισμένη ημερομηνία, σύμφωνα με την ισχύουσα

νομοθεσία. Η επαγγελματική γνώμη του ελεγκτή μπορεί να είναι:

- α. Σύμφωνη γνώμη
- β. Γνώμη με εξαίρεση
- γ. Αρνητική γνώμη
- δ. Άρνηση γνώμης

και κατ' επέκταση και η έκθεση ελέγχου θα πάρει την ανάλογη μορφή της και θα έχει τη δέουσα σημασία.

3.31 ΔΕΠ 710: Συγκριτικά Στοιχεία

Τα συγκριτικά στοιχεία αναφέρονται στην ύπαρξη και σύγκριση των οικονομικών καταστάσεων προηγούμενης χρήσης με τα στοιχεία που εξετάζονται και ελέγχονται στην παρούσα χρήση. Ο ελεγκτής με βάση το ΔΕΠ 710 οφείλει να αποκτήσει επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια κατά πόσο τα υπόλοιπα των οικονομικών καταστάσεων της προηγούμενης χρήσης έχουν παρατεθεί με ακρίβεια και έχουν ταξινομηθεί ορθά στις οικονομικές καταστάσεις. Επιπρόσθετα οφείλει να εκφράσει γνώμη επί των ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων της παρούσας χρήσης. Στην χορηγούμενη έκθεση ελέγχου γίνεται σχετική παραπομπή στα υπόλοιπα της προηγούμενης χρήσης όταν γι' αυτά έχει εκφραστεί, στην προηγούμενη έκθεση του ελεγκτή, γνώμη με εξαίρεση, άρνηση γνώμης ή αρνητική γνώμη.

Σε περίπτωση μη ελέγχου, γενικώς, των οικονομικών καταστάσεων της προηγούμενης χρήσης, ο ελεγκτής οφείλει να αναφέρει στην έκθεσή του ότι τα υπόλοιπα των καταστάσεων αυτών είναι ανέλεγκτα. Ενώ σε περίπτωση διαπίστωσης ως ανακριβών των υπολοίπων των οικονομικών καταστάσεων της προηγούμενης χρήσης, οφείλει να ζητήσει από τη διοίκηση την τακτοποίηση των υπολοίπων αυτών.

3.32 ΔΕΠ 720: Άλλη Πληροφόρηση σε Έγγραφα που Περιέχουν οι Ελεγχθείσες Οικονομικές Καταστάσεις

Όταν μαζί με τις οικονομικές καταστάσεις παρέχονται και άλλες πληροφορίες, ο ελεγκτής οφείλει να μελετήσει τις πληροφορίες αυτές προκειμένου να εντοπίσει τυχόν ουσιώδεις

ασυνέπειες με τις καταστάσεις αυτές. Ακόμη να εξετάσει κατά πόσο οι ελεγχθείσες οικονομικές καταστάσεις ή οι άλλες πληροφορίες απαιτείται να τροποποιηθούν, σε περίπτωση διαπίστωσης ουσιώδους ασυνέπειας. Τέλος, να εκφράσει γνώμη με εξαίρεση ή να εκφράσει αρνητική γνώμη, όταν είναι αναγκαία η τροποποίηση των οικονομικών καταστάσεων και η διοίκηση αρνείται να τις τροποποιήσει.

3.33 ΔΕΠ 800: Η Έκθεση του Ανεξάρτητου Ελεγκτή σε αναθέσεις Ελέγχου Ειδικού Σκοπού

Πριν την ανάληψη ελέγχου ειδικού σκοπού, ο ελεγκτής πρέπει να συμφωνήσει, εγγράφως, με την ελεγχόμενη οικονομική μονάδα για το είδος του ελέγχου, καθώς και της μορφής και του περιεχομένου της χορηγούμενης έκθεσης ελέγχου. Έπειτα ο ελεγκτής οφείλει να επισκοπήσει και να εκτιμήσει τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου ειδικού σκοπού, ως βάση για την έκφραση της επαγγελματικής του γνώμης.

Η συγκεκριμένη έκθεση του ελεγκτή θα πρέπει να περιλαμβάνει εκτός από γνωστά στοιχεία που περιλαμβάνονται και στην έκθεση επί των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και περιγραφή της εργασίας που εκτελέστηκε από αυτόν, ενώ ταυτόχρονα να περιέχει σαφή και πλήρη έκφραση της γνώμης του.

Όταν ο ελεγκτής έχει εκφράσει γνώμη επί των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, θα πρέπει να γίνεται σχετική αναφορά του γεγονότος αυτού στην συνταχθείσα έκθεση επί των οικονομικών καταστάσεων. Αντιθέτως όταν ο ελεγκτής δεν έχει εκφράσει γνώμη επί των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, δεν πρέπει να εκφράσει γνώμη επί των αντίστοιχων συνοπτικών οικονομικών καταστάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ

4.1 ΔΛΠ 1: Η Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων

Τέσσερις είναι οι οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης που ετοιμάζονται με βάση τους κανόνες των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, όπως αναφέρθηκαν και παραπάνω, και μεγάλο αριθμό «Σημειώσεων» που αφορούν τις καταστάσεις αυτές.

Οι οικονομικές καταστάσεις αποτελούν τη δομημένη παρουσίαση της οικονομικής θέσης και των συναλλαγών μιας επιχείρησης.

Βασικός σκοπός του προτύπου αυτού είναι ο καθορισμός της μορφής, του τρόπου και του περιεχομένου της παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων οποιασδήποτε επιχειρήσεως, έτσι ώστε να είναι δυνατή η σύγκριση τους από έτος σε έτος, για την κάθε επιχείρηση, όπως και για παρόμοιες μεταξύ τους επιχειρήσεις.

Όπως καθορίζεται από τους κανόνες του προτύπου αυτού, θα πρέπει όλα τα σημαντικά μεγέθη να εμφανίζονται ξεχωριστά στις οικονομικές καταστάσεις, ενώ τα μη σημαντικά ποσά μπορεί να αθροίζονται μαζί με άλλα ποσά παρόμοιας φύσης και να εμφανίζονται σαν σύνολο. Σε αντίθεση με αυτό τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού, όπως και τα έσοδα και έξοδα, δεν πρέπει να συμψηφίζονται εκτός και αν αυτό επιτρέπεται από τα ΔΛΠ ή αφορά ασήμαντα ποσά. Ωστόσο αν οι τρέχουσες οικονομικές καταστάσεις καλύπτουν χρονική περίοδο διαφορετικής διάρκειας από τις προηγούμενες, τότε θα πρέπει να υπάρχει εξήγηση της αλλαγής αυτής κι ότι τα συγκριτικά στοιχεία δεν μπορεί να είναι συγκρίσιμα.

4.2 ΔΛΠ 2: Αποθέματα

Το ΔΛΠ 2 περιλαμβάνει τα αποθέματα. Βασική εφαρμογή του προτύπου αυτού είναι όλες τις περιπτώσεις αποθεμάτων που αφορούν σε προϊόντα, εμπορεύματα, πρώτες ύλες και εν γένει σε αγαθά, που είτε θα χρησιμοποιηθούν στα πλαίσια μιας μεταποιητικής διαδικασίας είτε θα

διατεθούν προς πώληση. Αντίθετα δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις των αποθεμάτων που προκύπτουν από κατασκευαστικά έργα, χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, γεωργικά, δασικά και μεταλλευτικά προϊόντα και τέλος από βιολογικά περιουσιακά στοιχεία που σχετίζονται με γεωργικές δραστηριότητες.

Σκοπός του προτύπου αυτού είναι να παρουσιάσει τον τρόπο λογιστικού χειρισμού των αποθεμάτων καθώς και τον τρόπο αποτίμησης και παρουσίασης τους στις οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης. Η παρουσίαση των αποθεμάτων στις οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης περιλαμβάνει, όχι μόνο την ανάλυση του ύψους τους, αλλά και όλες τις συναφείς πληροφορίες που πρέπει να παρασχεθούν ως προς αυτά.

4.3 ΔΛΠ 7: Κατάσταση Διακίνησης Μετρητών (Cash Flow Statements)

Σύμφωνα με τους κανόνες του προτύπου 7, η Κατάσταση Διακίνησης Μετρητών αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων μιας επιχείρησης. Αυτό δείχνει το πως η κατάσταση αυτή είναι υποχρεωτική, όπως είναι ο ισολογισμός, η κατάσταση αποτελεσμάτων και η κατάσταση μεταβολής ιδίων κεφαλαίων.

Με αυτό τον τρόπο, με την κατάσταση διακίνησης μετρητών δηλαδή, παρέχονται όλες οι πληροφορίες για να μπορέσει κάποιος να αντιληφθεί το πως θα γίνεται η διαχείριση και χρησιμοποίηση του πλεονάσματος των διαθεσίμων, που προέκυψε μέσα από τις συνήθειες δραστηριότητες της επιχείρησης. Επιπρόσθετα, με την κατάσταση αυτή παρέχεται η ευχέρεια στον μελετητή των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσει την δυνατότητα της επιχείρησης να δημιουργήσει διαθέσιμα καθώς και να εκτιμήσει το ύψος των διαθεσίμων που θα προκύψουν μέσα από τις συνήθειες δραστηριότητες της.

Επίσης, μέσα από την κατάσταση διακίνησης μετρητών παρέχονται πληροφορίες, στους επενδυτές της επιχείρησης και σε όλους όσους επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν τις εν λόγω οικονομικές καταστάσεις για οποιοδήποτε λόγο, για θέματα σχετικά με τις μεταβολές των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού μιας επιχείρησης, ιδίως αυτών που επηρεάζουν τη ρευστότητα και τη φερεγγυότητα της. Επίσης, παρέχονται πληροφορίες για τις αλλαγές στην οικονομική διάρθρωση της, όπως είναι οι εξοφλήσεις δανείων, για τη δυνατότητα της επιχείρησης για την δημιουργία ρευστότητας, για την ύπαρξη των στοιχείων που μπορούν να βοηθήσουν στην εκτίμηση της αξίας των μελλοντικών ροών της, για το επίπεδο στο οποίο έχουν επιτευχθεί οι αναμενόμενες χρηματικές ροές, όπως περιγράφονται

στον προϋπολογισμό, καθώς και πληροφορίες για τη σχέση μεταξύ της κερδοφορίας και της καθαρής διακίνησης των μετρητών της επιχείρησης.

Η κατάσταση διακίνησης μετρητών χωρίζεται σε τρεις βασικές ομάδες:

1. Λειτουργικές Δραστηριότητες: η ομάδα αυτή περιλαμβάνει την διακίνηση μετρητών που προέρχεται από τις συνήθεις δραστηριότητες της επιχείρησης καθώς και τα τυχόν ανόργανα έσοδα ή έξοδα της.

2. Επενδυτικές Δραστηριότητες: η ομάδα αυτή περιλαμβάνει εισπράξεις ή πληρωμές που προέρχονται από τις επενδυτικές δραστηριότητες της επιχείρησης. Ως «επενδυτικές» νοούνται όλες οι δραστηριότητες μέσα από τις οποίες έχουν αποκτηθεί ή πωληθεί διάφορα περιουσιακά στοιχεία ή στοιχεία ενεργητικού, τα οποία αποκτήθηκαν με απώτερο στόχο την εκμετάλλευση των οικονομικών τους ωφελημάτων, όπως, των τόκων, των μερισμάτων κλπ.

3. Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες: η ομάδα αυτή περιλαμβάνει συναλλαγές που προέρχονται καθαρά μέσα από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, όπως είναι η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, η δημιουργία νέων δανείων, η εξαγορά ιδίων μετοχών της επιχείρησης, οι εισπράξεις βραχυπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων χρηματοδοτήσεων.

Ο υπολογισμός της καθαρής ροής μετρητών που προέρχεται από τις λειτουργικές δραστηριότητες της επιχείρησης μπορεί να γίνει με δύο διαφορετικούς τρόπους:

- **Έμμεση μέθοδος:** κατά την εφαρμογή της μεθόδου αυτής γίνεται διακανονισμός των καθαρών κερδών προ φόρων της επιχείρησης για τυχόν ποσά που έχουν ήδη συμπεριληφθεί και δεν αφορούν διακίνηση μετρητών, όπως είναι τα ποσά που αφορούν αποσβέσεις, προβλέψεις για συναλλαγματικές διαφορές, έσοδα από επενδύσεις που δεν έχουν εισπραχθεί και γενικά για όλα τα έσοδα ή τα έξοδα που δεν αφορούν διακίνηση μετρητών και έχουν συμπεριληφθεί στον υπολογισμό του καθαρού κέρδους. Επιπλέον, γίνεται αναμόρφωση των καθαρών κερδών προ φόρων για τυχόν ποσά που θα πρέπει να ταξινομηθούν στις άλλες κατηγορίες της εν λόγω κατάστασης.
- **Άμεση μέθοδος:** με τη μέθοδο αυτή περιλαμβάνονται στην κατάσταση διακίνησης μετρητών οι μικτές εισπράξεις και οι πληρωμές μετρητών, που προέκυψαν μέσα από τις διάφορες λειτουργίες της επιχείρησης.

4.4 ΔΛΠ 8: Λογιστικές Πολιτικές, Μεταβολές των Λογιστικών Εκτιμήσεων και Λάθη

Στο πρότυπο αυτό περιγράφεται ο τρόπος ταξινόμησης, λογιστικού χειρισμού και παρουσίασης ορισμένων στοιχείων στην κατάσταση αποτελεσμάτων μιας επιχείρησης επί σταθερής βάσεως, έτσι ώστε τα αποτελέσματα συγκεκριμένης χρήσεως να μπορούν να συγκριθούν με τις προηγούμενες περιόδους. Επίσης, καθορίζει τον τρόπο χειρισμού των αλλαγών στην περίπτωση που έλαβαν χώρα κατ' εκτίμηση λογιστικοί υπολογισμοί ή αλλαγές στις λογιστικές αρχές ή υπάρχει ανάγκη διόρθωσης ουσιωδών λαθών.

Το προτύπου αυτού έχει ως σκοπό την παρουσίαση των αποτελεσμάτων μιας επιχείρησης, όπως αυτά προκύπτουν από τις συνήθεις δραστηριότητες της, τα ασυνήθιστα στοιχεία και την αλλαγή των λογιστικών αρχών ή τις αλλαγές στους κατ' εκτίμηση λογιστικούς υπολογισμούς ή την διόρθωση θεμελιωδών λαθών, λάθη δηλαδή που έχουν γίνει κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων σε μία ή περισσότερες χρήσεις και είναι τέτοιας σημασίας, ώστε οι καταστάσεις να μην μπορούν να θεωρηθούν αξιόπιστες. Κύριο μέλημα του προτύπου αυτού είναι η διατήρηση της αυτοτέλειας των χρήσεων, δηλαδή η μέριμνα να συμπεριληφθούν στο λογαριασμό αποτελεσμάτων της επιχείρησης όλα τα έσοδα και έξοδα που έχουν επιτευχθεί κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης χρήσεως, ώστε να είναι δυνατός ο υπολογισμός του καθαρού κέρδους ή της ζημίας που προκύπτει από κάθε χρήση. Φυσικά αυτό ισχύει υπό την προϋπόθεση ότι κανένα άλλο πρότυπο δεν προβλέπει διαφορετικά όσον αφορά στο ύψος των εσόδων ή των εξόδων που θα πρέπει να συμπεριληφθούν στα αποτελέσματα της χρήσεως.

4.5 ΔΛΠ 10: Γεγονότα μετά την Ημερομηνία του Ισολογισμού

Στο πρότυπο αυτό συμπεριλαμβάνονται γεγονότα που έχουν συμβεί μετά την ημερομηνία κατάρτισης του ισολογισμού και πριν την έγκριση των οικονομικών καταστάσεων από το Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης, τα οποία όμως θα πρέπει να ενσωματωθούν στις οικονομικές καταστάσεις, για την καλύτερη πληροφόρηση των μετόχων της επιχείρησης ή των επίδοξων μετόχων. Η ενσωμάτωση των γεγονότων αυτών θα πρέπει να γίνεται με τη μορφή σημείωσης ή λογιστικοποίησης του ποσού που σχετίζεται με την κάθε περίπτωση.

Με βάση τα πλαίσια των κανόνων του προτύπου αυτού, καθορίζονται ποια γεγονότα μετά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού επηρεάζουν τις οικονομικές καταστάσεις,

τον τρόπο παρουσίασης των γεγονότων αυτών πριν την έγκριση έκδοσης των οικονομικών καταστάσεων και την επίδραση των γεγονότων αυτών για την εφαρμογή της παραδοχής της «συνέχισης των λειτουργιών» της επιχείρησης.

Για τους σκοπούς του προτύπου αυτού τα γεγονότα στα οποία αναφέρεται διαχωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες:

1. Γεγονότα προς τακτοποίηση. Είναι τα γεγονότα για τα οποία θα πρέπει να υπάρξει διορθωτική λογιστική εγγραφή. Εδώ οι κανόνες του προτύπου αναφέρονται στα γεγονότα, των οποίων η συνθήκη ύπαρξης ή η ίδια η ύπαρξη προϋπήρχε από την ημερομηνία του ισολογισμού αλλά η έκβαση τους, όσον αφορά στην υλοποίηση και στο ύψος του ποσού, ήταν άγνωστα μέχρι και πριν από την ημερομηνία του ισολογισμού. Η εκδήλωση ή οριστικοποίηση τους έλαβε χώρα μεταξύ της ημερομηνίας του ισολογισμού και πριν από την έγκριση του από το Διοικητικό Συμβούλιο.

2. Γεγονότα χωρίς τακτοποίηση. Η περίπτωση αυτή αναφέρεται σε γεγονότα των οποίων η συνθήκη δημιουργήθηκε μετά την ημερομηνία του ισολογισμού και, συνεπώς, οποιαδήποτε οικονομική μεταβολή δεν μπορεί να επηρεάσει την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, όπως αυτή είχε κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

4.6 ΔΛΠ 11: Συμβάσεις Κατασκευής Έργων

Στο πρότυπο αυτό αναφέρονται όλες οι συμβάσεις που αφορούν σε κατασκευαστικά έργα, στην παροχή υπηρεσιών ή σε έργα καταστροφής παγίων περιουσιακών στοιχείων και ουσιαστικά αναφέρεται στους λογιστικούς χειρισμούς που θα λάβουν χώρα στα βιβλία της κατασκευάστριας εταιρίας.

Το πρότυπο αυτό έχει ως σκοπό την περιγραφή του λογιστικού χειρισμού των εσόδων και εξόδων που συνδέονται με συμβάσεις αυτής της μορφής. Αυτό οφείλεται βασικά στο γεγονός ότι οι συμβάσεις με τις οποίες ασχολείται το πρότυπο αυτό, είναι μακράς χρονικής διάρκειας ή καλύπτουν δύο ή και περισσότερες διαφορετικές οικονομικές χρήσεις. Συνεπώς, βασική μέριμνα του προτύπου είναι η ορθή κατανομή των εσόδων και εξόδων καθώς και των κερδών ή των ζημιών, που προκύπτουν από τις συμβάσεις αυτές, στην οικονομική χρήση που αντιστοιχούν.

4.7 ΔΛΠ 12: Φόροι Εισοδήματος

Είναι το πρότυπο που καθορίζει το λογιστικό χειρισμό των φόρων της επιχείρησης που προκύπτουν από τα έσοδα της καθώς και τον απολογισμό των φορολογικών συνεπειών από την εξόφληση στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού που περιλαμβάνονται στον ισολογισμό ή από συναλλαγές της τρέχουσας περιόδου που έχουν αναγνωριστεί στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης. Σύμφωνα με τις οδηγίες του εν λόγω προτύπου, η κάθε επιχείρηση θα πρέπει να χειρίζεται την φορολογική επίδραση των διαφόρων συναλλαγών με τον ίδιο τρόπο που χειρίζεται, αυτές τις συναλλαγές, λογιστικά. Με λίγα λόγια, ο λογιστικός χειρισμός της φορολογικής επίδρασης ορισμένων συναλλαγών, δεν θα πρέπει να συμβαδίζει με τις φορολογικές υποχρεώσεις ή απαιτήσεις, αλλά με την ακολουθούμενη λογιστική αρχή που εφαρμόζεται στο χειρισμό των συναλλαγών αυτών. Το σκεπτικό του χειρισμού αυτού στηρίζεται στο γεγονός ότι οι οικονομικές καταστάσεις δεν αποτελούν απεικόνιση της φορολογικής συμμόρφωσης της επιχείρησης, αλλά της οικονομικής θέσης κατά συγκεκριμένη ημερομηνία και των αποτελεσμάτων της χρήσεως που έληξε κατά την ίδια ημερομηνία.

Εφαρμόζοντας αυτό το πρότυπο επιδιώκεται η ισομερής κατανομή του απολογισμού των φορολογικών υποχρεώσεων μιας επιχείρησης, έτσι ώστε οποιαδήποτε προσωρινή διαφορά προκύψει, είτε όταν ένα έξοδο εκπίπτει για λογιστικούς και φορολογικούς λόγους αλλά το ποσοστό κατά το οποίο εκπίπτει για την κάθε περίπτωση διαφέρει και τότε δημιουργείται θέμα διαφοράς χρόνου ολικής διαγραφής, είτε όταν ένα συγκεκριμένο έξοδο εκπίπτει τόσο για λογιστικούς όσο και για φορολογικούς λόγους αλλά εντός διαφορετικών οικονομικών χρήσεων για την κάθε περίπτωση, να κατανεμηθεί με βάση την αυτοτέλεια των χρήσεων που επηρεάζονται.

4.8 ΔΛΠ 14: Πληροφόρηση Κατά Τομέα

Στο πρότυπο αυτό καθορίζεται ο τρόπος καταγραφής και το περιεχόμενο των πληροφοριών, που θα πρέπει να περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης, αναφορικά:

1. Ανά τον κλάδο: με τους διάφορους τύπους προϊόντων και υπηρεσιών που παρέχονται στην επιχείρηση. Μέσα από την ανάλυση των πωλήσεων και των αποτελεσμάτων

ανά βασικό προϊόν ή υπηρεσία της επιχείρησης (αναφορά κατά κλάδο), γίνεται ευκολότερη η κατανόηση της πηγής των βασικότερων εσόδων της επιχείρησης καθώς και του επιπέδου των καθαρών αποτελεσμάτων. Έτσι από εδώ εμφανίζεται το επίπεδο απόδοσης του κάθε κλάδου καθώς και οι πιθανότητες ανάπτυξης του στο μέλλον.

2. Ανά το γεωγραφικό τομέα: με τις διάφορες γεωγραφικές περιοχές, μέσω των οποίων διεκπεραιώνει τις λειτουργίες της. Η πληροφόρηση αναφορικά με τη γεωγραφική θέση της κάθε μονάδας (αναφορά κατά γεωγραφικό τομέα) είναι δυνατό να βοηθήσει στην εκτίμηση τυχόν μελλοντικών συναλλαγματικών κινδύνων ή άλλων κινδύνων αγοράς, οι οποίοι είναι πιθανόν να μην είναι δυνατό να αξιολογηθούν μέσα από την παροχή συγκεντρωτικών στοιχείων.

Οι πληροφορίες αυτές θεωρούνται σημαντικές, γιατί παρέχουν πρόσθετες αναλύσεις και επεξηγήσεις για τους διάφορους τύπους των προϊόντων και υπηρεσιών που παρέχει μια επιχείρηση καθώς επίσης και για το εύρος της διασποράς των λειτουργιών της σε διάφορες περιοχές, που βρίσκονται είτε εντός είτε εκτός της χώρας στην οποία εδρεύει.

Σύμφωνα με τις γενικές οδηγίες του προτύπου αυτού, θα εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις επιχειρήσεων, των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες ή βρίσκονται σε διαδικασία εισαγωγής στο χρηματιστήριο, αλλά και στις επιχειρήσεις που ενώ δεν είναι υποχρεωμένες για την εφαρμογή των διεθνών λογιστικών προτύπων, επιθυμούν όμως να εφαρμόσουν το πρότυπο αυτό εθελοντικά, με την προϋπόθεση να συμμορφώνονται πλήρως στις απαιτήσεις του. Ακόμη, το πρότυπο αυτό θα πρέπει να εφαρμόζεται από όλες τις επιχειρήσεις που εκδίδουν οικονομικές καταστάσεις με βάση τα διεθνή λογιστικά πρότυπα.

Οι πληροφορίες που θα πρέπει να παρέχονται ανά κλάδο ή τομέα θα πρέπει να καλύπτουν τα έσοδα και τα έξοδα, τα αποτελέσματα, τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις κατά κλάδο ή τομέα.

4.9 ΔΛΠ 16: Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις

Το πρότυπο αυτό αναφέρεται στον λογιστικό χειρισμό των ενσώματων ακινήτοποιήσεων ή αλλιώς, των πάγιων περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης. Τα σημαντικότερα θέματα με τα οποία ασχολείται αφορούν στο λογιστικό χειρισμό των πάγιων περιουσιακών στοιχείων και, ειδικότερα, στη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους στα βιβλία της επιχείρησης, δηλαδή στην καταχώριση της λογιστικής εγγραφής της σχετικής συναλλαγής καθώς και στον

καθορισμό της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων. Επιπλέον, το πρότυπο αυτό, καθορίζει τον λογιστικό χειρισμό των προβλέψεων για αποσβέσεις καθώς και την αναγνώριση τους στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης.

Το ΔΛΠ 16 δεν αναφέρεται σε πάγια περιουσιακά στοιχεία που καλύπτονται από άλλα πρότυπα, όπως το ΔΛΠ 40 που αναφέρεται σε πάγια περιουσιακά στοιχεία που κατέχει η επιχείρηση για επενδυτικούς και όχι για παραγωγικούς ή λειτουργικούς σκοπούς, όπως επίσης δεν αναφέρεται σε πάγια περιουσιακά στοιχεία που σχετίζονται με γεωργικές δραστηριότητες (ΔΛΠ 41) και σε δικαιώματα εκμετάλλευσης μεταλλευμάτων, πετρελαίου, φυσικού αερίου και όλων των παρόμοιων αγαθών που δεν αναπαράγονται.

Ένα πάγιο περιουσιακό στοιχείο θα πρέπει να αναγνωρίζεται στα λογιστικά βιβλία μιας επιχείρησης με την αρχική αξία κτήσεως. Αυτό σημαίνει ότι το εν λόγω στοιχείο θα πρέπει να εμφανίζεται στα βιβλία της επιχείρησης, ως το συνολικό ποσό των εξόδων που έχουν γίνει για την απόκτηση του στοιχείου αυτού, μέχρι και να μπορέσει αυτό να λειτουργήσει για το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκε.

Ο γενικός κανόνας του προτύπου αυτού καθορίζει ότι το κάθε περιουσιακό στοιχείο πρέπει να αναγνωρίζεται και να εμφανίζεται στα λογιστικά βιβλία μιας επιχείρησης με την αρχική του αξία μειωμένη με τις οποιεσδήποτε συσσωρευμένες αποσβέσεις ή ζημίες μπορεί να υπάρχουν. Εξαιρέση στον κανόνα αυτό αποτελεί η παρουσίαση ενός περιουσιακού στοιχείου στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης με αναθεωρημένη αξία, η οποία πιθανόν να είναι υψηλότερη ή χαμηλότερη από την αρχική αναγνώριση, λόγω επανεκτίμησης της αξίας του. Η εξαιρέση αυτή σκοπό έχει την παρουσίαση του εν λόγω στοιχείου στην αληθή και δίκαιη αξία του.

Το κέρδος από την επανεκτίμηση των στοιχείων θα πρέπει να χρεώνεται στο λογαριασμό του παγίου και να πιστώνεται ο λογαριασμός «διαφορές επανεκτίμησης» ή «αποθεματικό επανεκτίμησης», ο οποίος εντάσσεται στους λογαριασμούς που αποτελούν το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων.

Οποιαδήποτε ζημιά προκύψει από την επανεκτίμηση, πιστώνεται στο λογαριασμό του παγίου για τη μείωση της λογιστικής του αξίας και χρεώνεται άμεσα ο λογαριασμός αποτελεσμάτων εντός της χρήσης κατά την οποία είχε εντοπιστεί.

4.10 ΔΑΠ 17: Μισθώσεις

Στο πρότυπο αυτό αναφέρονται οι μακροπρόθεσμες μισθώσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων και ασχολείται με το λογιστικό χειρισμό και τις λογιστικές αρχές που θα πρέπει να ακολουθηθούν τόσο από τον εκμισθωτή όσο και από τον μισθωτή, ως προς την αναγνώριση συναλλαγών αυτής της μορφής στα βιβλία τους, καθώς και με το περιεχόμενο των πληροφοριών που θα πρέπει να δοθούν στις σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων. Ειδικότερα, αναφέρεται στη μεταφορά του δικαιώματος χρήσης περιουσιακού στοιχείου από τον εκμισθωτή προς τον μισθωτή, ανεξαρτήτως του αν ο πρώτος είναι υπεύθυνος για τη συντήρηση του εν λόγω στοιχείου ή όχι. Το πρότυπο αυτό, όμως, δεν αναφέρεται στις συμβάσεις υπηρεσιών, στις οποίες δεν μεταφέρεται το δικαίωμα χρήσης του παγίου από τον μισθωτή.

Ο λογιστικός χειρισμός των μισθώσεων διακρίνεται σε πρώτο στάδιο, στον χειρισμό στα λογιστικά βιβλία του μισθωτή και στον χειρισμό στα λογιστικά βιβλία του εκμισθωτή. Σε δεύτερο στάδιο, για την κάθε μία από τις περιπτώσεις αυτές, ο λογιστικός χειρισμός διαφέρει μεταξύ των διαφορετικών τύπων μισθώσεων.

Όσον αφορά τις αξιώσεις παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων, το πρότυπο αυτό καθορίζει ότι ο μισθωτής στις οικονομικές του καταστάσεις θα πρέπει να αναφέρει πληροφορίες, για την περίπτωση χρηματοδοτικών μισθώσεων, όπως το λογιστικό υπόλοιπο ή την καθαρή αξία των παγίων κατά την ημερομηνία ισολογισμού, την κατάσταση, στην οποία θα εμφανίζεται το ελάχιστο των μισθωμάτων που οφείλονται μειωμένο με τα αναβαλλόμενα δικαιώματα μισθώσεων. Ακόμη θα πρέπει να αναφέρονται τα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις παγίων που έχουν αναγνωριστεί στο λογαριασμό αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της χρήσεως, το σύνολο τυχόν μελλοντικών εσόδων από υπομισθώσεις και τυχόν σημαντικούς όρους που πηγάζουν από την μισθοδοτική σύμβαση.

4.11 ΔΑΠ 18: Έσοδα

Το πρότυπο αυτό αναφέρεται βασικά στο λογιστικό χειρισμό των διαφόρων μορφών εσόδων που μπορεί να προκύψουν για μια επιχείρηση μέσα από τις συνήθεις δραστηριότητες της, καθώς επίσης και στον προσδιορισμό του χρόνου αναγνώρισης των εισοδημάτων αυτών.

Σκοπός του προτύπου, δηλαδή, είναι η περιγραφή των λογιστικών χειρισμών των

εσόδων που προκύπτουν από συναλλαγές, όπως είναι η πώληση εμπορευμάτων, παροχή υπηρεσιών και έσοδα που προέρχονται από τη χρήση περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης από τρίτους.

Τα έσοδα θα πρέπει να αποτιμώνται στη δίκαιη αξία του ανταλλάγματος που εισπράχθηκε ή θα εισπραχθεί, λαμβάνοντας υπόψη οποιεσδήποτε εκπτώσεις ή μειώσεις λόγω όγκου πωλήσεων που πιθανόν να παρασχεθούν από την επιχείρηση.

Όσον αφορά τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών, οι ακριβείς υπολογισμοί ως προς το ύψος της παρεχόμενης υπηρεσίας είναι δυνατό να γίνουν κάτω από τις προϋποθέσεις, που ορίζει το πρότυπο αυτό, σύμφωνα με τις οποίες, οι συμβατικές υποχρεώσεις όλων των μερών του έργου πρέπει να έχουν εκτελεστεί πλήρως, το τελικό τίμημα να έχει συμφωνηθεί εκ των προτέρων και ο τρόπος και οι όροι εξόφλησης να έχουν επίσης συμφωνηθεί.

Με βάση τους κανόνες του προτύπου αυτού, στις σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης, θα πρέπει να παρέχονται πληροφορίες, σχετικά με τα έσοδα της, για την λογιστική αρχή που εφαρμόστηκε για τον υπολογισμό των εσόδων, σε περιπτώσεις εσόδων από έργα θα πρέπει να αναφέρεται η μέθοδος με την οποία καθορίστηκε το επίπεδο αποπεράτωσης του έργου ή των διαφόρων σταδίων αυτού, να γίνεται ανάλυση της προέλευσης των διαφόρων εσόδων από όλες τις κατηγορίες καθώς επίσης να δίνεται και το ύψος των εσόδων από ανταλλαγή αγαθών ή υπηρεσιών που αντιστοιχεί στην κάθε μια από τις κατηγορίες εσόδων.

4.12 ΔΛΠ 19: Παροχές σε Εργαζόμενους

Το πρότυπο αυτό περιγράφει το λογιστικό χειρισμό και τον τρόπο παρουσίασης, από πλευράς εργοδότη, των παροχών και των ωφελημάτων που καταβάλλονται ή που οφείλονται στους εργαζομένους της επιχείρησης. Με βάση τις οδηγίες του προτύπου, οι υποχρεώσεις και τα ωφελήματα προς τους εργαζομένους για τις παρεχόμενες υπηρεσίες από αυτούς θα πρέπει να αναγνωρίζονται άμεσα, ανεξαρτήτως αν αυτές έχουν καταβληθεί ή όχι. Η αναγνώριση αυτή θα πρέπει να παρουσιάζεται σαν έξοδο της επιχείρησης που οφείλεται για τις παρεχόμενες υπηρεσίες εκ μέρους των εργαζομένων.

4.13 ΔΛΠ 20: Λογιστική των Κρατικών Επιχορηγήσεων και Γνωστοποίηση της Κρατικής Υποστήριξης

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αποτελούν ενίσχυση υπό τη μορφή μεταβίβασης πόρων προς την εταιρεία, με την προϋπόθεση τη συμμόρφωση της προς συγκεκριμένους όρους που θέτει το κράτος και που σχετίζονται με τις συνήθεις δραστηριότητές της. Η έννοια των κρατικών επιχορηγήσεων δεν περιλαμβάνει εμπορικές συναλλαγές με το κράτος, οι οποίες αποτελούν μέρος των συνηθισμένων εμπορικών δραστηριοτήτων της επιχείρησης.

Το πρότυπο αυτό αναφέρεται στο λογιστικό χειρισμό των κρατικών επιχορηγήσεων και τις αναγκαίες πληροφορίες που θα πρέπει να παρέχονται μέσα από τις σημειώσεις των οικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων προς πληροφόρηση όλων όσων θα χρησιμοποιήσουν αυτές προς ενημέρωση. Με την εφαρμογή του προτύπου αυτού επιδιώκεται η παρουσίαση του εσόδου που προκύπτει μέσα από την εν λόγω επιχείρηση καθώς και της επίδρασης που μπορεί να έχει επί των αποτελεσμάτων και των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης σαν σύνολο.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις, είτε είναι σε μετρητά είτε όχι, πρέπει να αναγνωρίζονται στα λογιστικά βιβλία μιας επιχείρησης, μόνο εάν η επιχείρηση συμμορφώνεται με τους κανονισμούς και τους όρους κάτω από τους οποίους έχουν παραχωρηθεί και όταν είναι βέβαιο ότι θα παραλάβει την κρατική επιχορήγηση. Η μορφή με την οποία θα δοθεί η κρατική επιχορήγηση, δεν επηρεάζει τον τρόπο του λογιστικού χειρισμού ή της παρουσίασης αυτής στις οικονομικές καταστάσεις και θα πρέπει να αναγνωρίζεται στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης ως έσοδο και όχι ως μέρος των ιδίων συμφερόντων των μετόχων, αυξάνοντας την καθαρή θέση της επιχείρησης.

Οι οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης θα πρέπει να παρέχουν πληροφορίες, όσον αφορά τις κρατικές επιχορηγήσεις, με την περιγραφή της φύσης της νέας κρατικής επιχορήγησης, καθώς και οποιωνδήποτε άλλων που προϋπάρχουν, για το μέγεθος τους, θα πρέπει να περιέχουν περιγραφή της λογιστικής αρχής που εφαρμόστηκε για τον λογιστικό χειρισμό της επιχορήγησης καθώς και τον τρόπο παρουσίασης της επιχορήγησης στις οικονομικές καταστάσεις, όπως αναφέρθηκαν παραπάνω, και ακόμη να αναφέρει τους όρους ή κανονισμούς που σχετίζονται με την επιχορήγηση και με τους οποίους η επιχείρηση δεν έχει πλήρως συμμορφωθεί.

4.14 ΔΑΠ 21: Οι Επιδράσεις μεταβολών των Τιμών Συναλλάγματος

Το πρότυπο αυτό αναφέρεται στις περιπτώσεις επιχειρήσεων, οι οποίες παράλληλα με τις εγχώριες συναλλαγές τους, πραγματοποιούν και συναλλαγές σε ξένο νόμισμα ή διατηρούν δραστηριότητες σε χώρες με διαφορετικό νόμισμα. Το πρότυπο αυτό, λοιπόν, ασχολείται με τη μετατροπή και αναγνώριση των συναλλαγών από το ξένο νόμισμα στο νόμισμα αναφοράς της μονάδας αναφοράς. Ως «νόμισμα αναφοράς» θεωρείται το επίσημο νόμισμα της χώρας που εδρεύει η επιχείρηση και βάσει του οποίου εκδίδει τις οικονομικές καταστάσεις. «Μονάδα αναφοράς» ονομάζεται η επιχείρηση, η οποία εκδίδει τις οικονομικές καταστάσεις, στις οποίες αναφέρονται τα πρότυπα. Επίσης, καθορίζει την μέθοδο που θα πρέπει να ακολουθηθεί για την μετατροπή των οικονομικών καταστάσεων των μονάδων που λειτουργούν σε χώρα με νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα αναφοράς, έτσι ώστε οι καταστάσεις αυτές να μπορούν να ενοποιηθούν με τις οικονομικές καταστάσεις της μονάδας αναφοράς και να είναι δυνατή η παρουσίαση των οποιονδήποτε επιδράσεων προκύπτουν από την μετατροπή του ξένου συναλλάγματος στο νόμισμα αναφοράς.

Ο γενικός κανόνας του προτύπου αυτού καθορίζει ότι οποιαδήποτε συναλλαγή σε ξένο νόμισμα καταχωρείται στα λογιστικά βιβλία της μονάδας αναφοράς βάση του συναλλάγματος αναφοράς, εφαρμοζόμενων των τιμών συναλλάγματος που ισχύουν κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Συνήθως η τιμή συναλλάγματος κατά την ημερομηνία της συναλλαγής δεν ακολουθείται στην πράξη κι έτσι, επιτρέπεται η χρήση της μέσης τιμής συναλλάγματος συγκεκριμένης περιόδου, με την προϋπόθεση ότι δεν θα υπάρξουν σημαντικές διακυμάνσεις στη μέση τιμή του συναλλάγματος κατά τις περιόδους αυτές. Διαφορετικά, το αποτέλεσμα των μετατροπών σε νόμισμα αναφοράς δεν μπορεί να είναι αξιόπιστο.

4.15 ΔΑΠ 23: Κόστος Δανεισμού

Σκοπός του προτύπου αυτού, είναι ο λογιστικός χειρισμός των χρηματοοικονομικών εξόδων ή τόκων που προκύπτουν από δανεισμό και περιλαμβάνει τόκους που προέρχονται από βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα δάνεια, από απόσβεση προεξοφλητικών εξόδων σχετικών με δάνεια, από απόσβεση διαφόρων εξόδων σχετικών με τη λήψη δανείων, από χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις που προέρχονται από χρηματοδοτικές μισθώσεις και από

συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από δάνεια σε ξένο νόμισμα και θεωρούνται τακτοποίηση του κόστους δανεισμού. Αυτά τα έξοδα υπό ορισμένες προϋποθέσεις είτε θα αναγνωριστούν ως έξοδα έναντι των εσόδων εντός της χρήσης που έχουν επιτευχθεί είτε θα κεφαλαιοποιηθούν.

Ο γενικός κανόνας του προτύπου αυτού καθορίζει ότι τα έξοδα ή το κόστος του δανεισμού θα πρέπει να αναγνωρίζονται σαν έξοδα έναντι των εσόδων εντός της χρήσεως κατά την οποία έχουν επιτευχθεί. Εξαιρέση στον κανόνα αυτό αποτελούν τα έξοδα δανεισμού για δάνεια που έχουν δημιουργηθεί για την απόκτηση «εγκεκριμένων» περιουσιακών στοιχείων, δηλαδή αυτά των οποίων η κατασκευή ή προετοιμασία για χρήση διαρκεί αρκετά σημαντικό χρονικό διάστημα. Στις περιπτώσεις αυτές τα έξοδα δανεισμού δεν διαγράφονται ως έξοδα έναντι των εσόδων, αλλά κεφαλαιοποιούνται.

4.16 ΔΛΠ 24: Γνωστοποιήσεις Συνδεδεμένων Μερών

Το πρότυπο αυτό αναφέρεται στις συναλλαγές μιας επιχείρησης με άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που συνδέονται με αυτή κατά διάφορους τρόπους. Συνδεδεμένα πρόσωπα, στη συγκεκριμένη περίπτωση και για τους σκοπούς του προτύπου, θεωρούνται:

- ✓ Οι επιχειρήσεις που ελέγχουν ή ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από την μονάδα αναφοράς, δηλαδή τη μονάδα που εκδίδει οικονομικές καταστάσεις με βάση τα διεθνή λογιστικά πρότυπα.
- ✓ Συνεργάτες ή συνέταιροι.
- ✓ Φυσικά πρόσωπα, που άμεσα ή έμμεσα κατέχουν σημαντικό δικαίωμα ψήφου μέσω του οποίου μπορούν να εξασκήσουν επίδραση στην επιχείρηση.
- ✓ Βασικά διοικητικά στελέχη που έχουν τη δυνατότητα διαχείρισης, προγραμματισμού και ελέγχου των δραστηριοτήτων της επιχείρησης.
- ✓ Επιχειρήσεις, στις οποίες ο κύριος μέτοχος είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή κύριος μέτοχος της μονάδος αναφοράς.

Η εφαρμογή του προτύπου αυτού, αποβλέπει στη διασφάλιση αποφυγής να μην επιτευχθούν καθόλου συναλλαγές ή να μην επιτευχθούν στην αξία με την οποία συμφωνήθηκαν, λόγω της υφιστάμενης σχέσης μεταξύ των συνδεδεμένων προσώπων και της επιχείρησης, εάν δεν υπήρχε οποιαδήποτε σχέση μεταξύ τους. Ακόμη με τους κανόνες του

προτύπου διασφαλίζεται η αποφυγή να μην ολοκληρωθούν κάποιες συναλλαγές εάν δεν υπάρχει η σχέση των συνδεδεμένων προσώπων. Το βασικότερο κίνητρο εφαρμογής του προτύπου είναι να διασφαλίσει την επιχείρηση από την απώλεια κερδών ή εσόδων ή από την πραγματοποίηση μεγαλύτερων εξόδων από τα αναμενόμενα, λόγω της δυνατότητας που έχουν τα συνδεδεμένα πρόσωπα να ασκούν έλεγχο ή επίδραση επί των λειτουργιών και δραστηριοτήτων της επιχείρησης προς όφελος των ιδίων.

4.17 ΔΛΠ 27: Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και Λογιστική Επενδύσεων σε Θυγατρικές Επιχειρήσεις

Το πρότυπο αυτό εφαρμόζεται για την ετοιμασία και παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων ενός ομίλου επιχειρήσεων, οι οποίες τελούν υπό τον έλεγχο μιας επιχείρησης, καθώς και για τον χειρισμό και την παρουσίαση των επενδύσεων της μητρικής εταιρείας στις θυγατρικές της, μέσα στις οικονομικές καταστάσεις της μητρικής. Αντίθετα, δεν εφαρμόζεται όταν πρόκειται για τους λογιστικούς χειρισμούς ενοποίησης, τους λογιστικούς χειρισμούς επενδύσεων σε συνδεδεμένες και για λογιστικούς χειρισμούς επενδύσεων σε κοινοπραξίες.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις όλων των επιχειρήσεων στις δραστηριότητες των οποίων η μονάδα αναφοράς ασκεί άμεσο ή έμμεσο έλεγχο, λόγω υπεροχής δικαιωμάτων ψήφου. Η μητρική επιχείρηση, που εκδίδει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, θα πρέπει να περιλαμβάνει σε αυτές όλες τις θυγατρικές, εσωτερικού και εξωτερικού, εκτός αν η σχέση της με τη θυγατρική είναι προσωρινή, για το λόγο ότι αγοράστηκε με σκοπό τη μεταβίβαση, ή αν η θυγατρική λειτουργεί κάτω από μακροχρόνιο περιορισμό εξαγωγής συναλλάγματος.

Η ενοποίηση των ισολογισμών της μητρικής με τις εξαρτημένες της επιχειρήσεις επιτυγχάνεται με την άθροιση κάθε στοιχείου, το οποίο προκύπτει από όλους τους ισολογισμούς προς ενοποίηση και με την εφαρμογή ορισμένων τακτοποιήσεων.

4.18 ΔΛΠ 28: Λογιστική Επενδύσεων σε Συγγενείς Επιχειρήσεις

Το πρότυπο αυτό καθορίζει τον τρόπο του λογιστικού χειρισμού και της παρουσίασης των επενδύσεων σε συνδεδεμένες εταιρείες στις οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης.

«Συνδεδεμένη» θεωρείται η επιχείρηση, στην οποία μπορεί ο επενδυτής να ασκήσει σημαντική επίδραση και η οποία δεν είναι θυγατρική, αλλά ούτε και τη συνδέει σχέση κοινοπραξίας με τον επενδυτή.

Η βασική διαφορά με τις εξαρτημένες επιχειρήσεις βρίσκεται στο μέγεθος της επίδρασης που μπορεί να ασκηθεί. Στις εξαρτημένες, ο επενδυτής μπορεί να ασκήσει απόλυτο έλεγχο, πράγμα το οποίο δεν ισχύει στις συνδεδεμένες. Μάλιστα το παρόν πρότυπο αναφέρεται σε «άσκηση επίδρασης» και όχι σε «άσκηση ελέγχου». Ως «σημαντική επίδραση» θεωρείται η δυνατότητα συμμετοχής στον καθορισμό της οικονομικής και λειτουργικής πολιτικής μιας επιχείρησης, χωρίς όμως να υπάρχει η δυνατότητα απόλυτου ελέγχου. Εάν ένας επενδυτής κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, τουλάχιστον το 20% των μετοχών μιας επιχείρησης με δικαίωμα ψήφου, τότε θεωρείται ότι μπορεί να έχει «σημαντική επίδραση» πάνω στις αποφάσεις της επιχείρησης, ανεξαρτήτως αν υπάρχουν και άλλοι επενδυτές με το ίδιο ή μεγαλύτερο ποσοστό.

Οι επενδύσεις στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις θα πρέπει να εμφανίζονται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, εκτός και εάν η απόκτηση της επένδυσης είναι προσωρινή με απώτερο στόχο την πώληση της στο εγγύς μέλλον ή εάν στη γεωγραφική θέση που λειτουργεί, υπάρχουν αυστηροί και μακροπρόθεσμοι περιορισμοί εξαγωγής συναλλάγματος, γεγονός το οποίο απαγορεύει στον επενδυτή την εκμετάλλευση των οικονομικών ωφελημάτων από τη συνδεδεμένη επιχείρηση.

Ωστόσο, η επένδυση σε συνδεδεμένη επιχείρηση θα πρέπει να μην αποτιμάται στην καθαρή θέση της επένδυσης, όταν ο επενδυτής δεν ασκεί πλέον σημαντική επίδραση επί της συνδεδεμένης, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι διατηρεί την επένδυση αυτή ή όταν η συνδεδεμένη λειτουργεί κάτω από αυστηρούς μακροχρόνιους περιορισμούς εξαγωγής συναλλάγματος, που δεν επιτρέπουν τη μεταφορά χρηματικών πόρων.

Η επένδυση σε συνδεδεμένη επιχείρηση θα πρέπει να εμφανίζεται στις οικονομικές καταστάσεις του επενδυτή, ανεξάρτητα αν ο επενδυτής εκδίδει ενοποιημένες καταστάσεις ή όχι, με βάση την αξία που έχει υπολογιστεί είτε σε τιμή κόστους, είτε με την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης είτε ως χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διαθέσιμο προς πώληση.

4.19 ΔΛΠ 29: Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση σε Υπερπληθωριστικές Οικονομίες

Το πρότυπο αυτό αναφέρεται στην έκδοση οικονομικών καταστάσεων, είτε ενοποιημένων είτε όχι, σε οικονομικό περιβάλλον όπου επικρατούν υπερπληθωριστικές οικονομίες. Τα κυριότερα χαρακτηριστικά των συνθηκών αυτών είναι η γενική προτίμηση της χρήσης ή φύλαξης περιουσιακών στοιχείων ή συναλλαγής με αυτά, σε οποιαδήποτε μορφή εκτός από το νόμισμα αναφοράς και η συνολική αύξηση του πληθωρισμού σε περίοδο τριών περίπου ετών, να ισούται ή να υπερβαίνει το 100%, καθώς και διάφοροι άλλοι λόγοι.

Συνθήκες αυτής της μορφής δημιουργούνται για το λόγο ότι η αγοραστική δύναμη του νομίσματος της εν λόγω χώρας ή περιοχής έχει μειωθεί σε τέτοια επίπεδα, που οι αξίες συναλλαγών στο πρόσφατο παρελθόν δεν μπορεί να συγκριθούν στο μέγεθος με τις αξίες μετέπειτα συναλλαγών λόγω της σημαντικότητας στην διαφοροποίηση τους.

Η έκδοση οικονομικών καταστάσεων κάτω από συνθήκες αυτής της μορφής και στο νόμισμα αναφοράς, θεωρείται αδιανόητο να μην έχουν διαμορφωθεί έτσι ώστε να είναι δυνατή η συγκρισιμότητα των παρερχομένων πληροφοριών. Επιπλέον, με την εν λόγω διαμόρφωση, επιδιώκεται η παροχή «οικονομικών» πληροφοριών μέσα από τις καταστάσεις αυτές, οι οποίες να παρέχουν δίκαιη εικόνα των αποτελεσμάτων χρήσεως και της οικονομικής θέσεως της επιχείρησης κατά την συγκεκριμένη ημερομηνία. Σκοπεύοντας στην εξασφάλιση της «δίκαιης εικόνας» του ισολογισμού μιας επιχείρησης, το πρότυπο αυτό παρέχει οδηγίες για τον τρόπο και τη μέθοδο αποτίμησης και παρουσίασης όλων των μη χρηματικών ή μη χρηματικά ισοδύναμων στοιχείων με την εφαρμογή των δύο διαφορετικών μεθόδων, του ιστορικού κόστους και του τρέχοντος κόστους.

4.20 ΔΛΠ 31: Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση για τα Δικαιώματα σε Κοινοπραξίες

Το πρότυπο αυτό αναφέρεται στο λογιστικό χειρισμό των συμφερόντων μιας επιχείρησης που προκύπτουν από τη συμμετοχή της σε μια κοινοπραξία, καθώς και στις πληροφορίες που θα πρέπει να παρέχονται από τις οικονομικές της καταστάσεις ως προς τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού και ως προς τα έσοδα και έξοδα που προέρχονται από την κοινοπραξία αυτή. Με τον όρο «κοινοπραξία» εννοείται η σύναψη γραπτής συμφωνίας μεταξύ δύο ή

περισσότερων μερών για την ανάληψη οικονομικής δραστηριότητας κάτω από τον κοινό έλεγχο όλων των μερών της συμφωνίας. Εάν ένα από τα μέρη της γραπτής συμφωνίας δεν εξασκεί οποιοδήποτε έλεγχο μαζί με τα υπόλοιπα μέρη, τότε το μέρος αυτό θεωρείται και ονομάζεται επενδυτής της κοινοπραξίας.

Οι λογιστικοί χειρισμοί και οι μέθοδοι αναφοράς στις οικονομικές καταστάσεις των μερών μιας κοινοπραξίας διακρίνονται στη **μέθοδο αναλογικής ενοποίησης**, όπου το κάθε μέρος μιας κοινοπραξίας ενσωματώνει στις οικονομικές του καταστάσεις και στα αντίστοιχα ποσά οποιαδήποτε αναλογία μεριδίου του ανήκει και προκύπτει μέσα από τα στοιχεία ενεργητικού ή παθητικού και εσόδων της κοινοπραξίας. Η δεύτερη διάκριση είναι η **μέθοδος της καθαρής θέσης**, όπου οποιοδήποτε συμφέρον προκύπτει από μια κοινοπραξία, καταγράφεται αρχικά σε αξίες κόστους και το υπόλοιπο που προκύπτει διαμορφώνεται σταδιακά με τις διάφορες αλλαγές που επέρχονται στο μερίδιο του κάθε μέρους μέσα από τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της κοινοπραξίας. Τα αναλογούντα αποτελέσματα χρήσεως της κοινοπραξίας εμφανίζονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων του κάθε μέρους.

4.21 ΔΛΠ 32: Χρηματοοικονομικά Μέσα

Το πρότυπο αυτό προέκυψε από τη διαρκή αύξηση του αριθμού και του είδους των διαφόρων χρηματοοικονομικών μέσων που βρίσκονται υπό διαπραγμάτευση στις διεθνείς χρηματαγορές και την ανάγκη παροχής ανάλογης πληροφόρησης προς τους διάφορους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων. Το πρότυπο αυτό αναφέρεται στις γνωστοποιήσεις και στον τρόπο παρουσίασης των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται στις οικονομικές καταστάσεις αναφορικά με τα διάφορα χρηματοοικονομικά μέσα, όπως είναι τα ομόλογα, τα παράγωγα κλπ. Αυτά τα μέσα χωρίζονται σε δύο κατηγορίες : σε αυτά που έχουν αναγνωριστεί και εμφανίζονται στον ισολογισμό της επιχείρησης και σε αυτά που δεν έχουν αναγνωριστεί λογιστικά και δεν εμφανίζονται στον ισολογισμό της επιχείρησης.

Χρηματοοικονομικά μέσα, αποτελούν όλες οι συμβατικές και μη υποχρεώσεις και δικαιώματα, που συνδέονται ή αφορούν μεταβίβαση μετρητών ή άλλων χρηματοοικονομικών μέσων, τα οποία παρέχουν το άμεσο δικαίωμα είσπραξης ή πληρωμής μετρητών. Τα χρηματοοικονομικά μέσα συνίστανται σε οποιαδήποτε σύμβαση, η οποία δημιουργεί χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού και παθητικού σε μια επιχείρηση ή παρέχει δικαίωμα συμμετοχής στην καθαρή θέση μιας άλλης επιχείρησης. Ως «μέσο συμμετοχής στην

καθαρή θέση» θεωρείται οποιαδήποτε σύμβαση αποδεικνύει την ύπαρξη συμφέροντος στην υπολειμματική αξία των περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης μετά την αφαίρεση όλων των υποχρεώσεων της.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα διακρίνονται σε **πρωτεύοντα** και **παράγωγα**. Τα πρωτεύοντα περιλαμβάνουν μέσα όπως είναι οι χρεώστες, οι πιστωτές και οι συμμετοχικοί τίτλοι, ενώ τα παράγωγα περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικά δικαιώματα, προθεσμιακά συμβόλαια, προαγορές ή προπωλήσεις ή δικαιώματα ανταλλαγής κεφαλαίου σε ξένο νόμισμα.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού μιας επιχείρησης θα πρέπει να εμφανίζονται ξεχωριστά στις οικονομικές καταστάσεις. Η αντιστάθμιση των δύο επιτρέπεται μόνο όταν υφίσταται εκτελεστό νομικό δικαίωμα συμψηφισμού των αναγνωρισμένων ποσών και όταν έχει γίνει προγραμματισμός εξόφλησης με συμψηφισμό και εξόφληση του υπολοίπου ή με ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων και παράλληλη εξόφληση της υφιστάμενης υποχρέωσης. Οι γενικοί διακανονισμοί συμψηφισμού, συνήθως εφαρμόζονται από χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δημιουργούνται πολλαπλές συμβάσεις για διαφορετικά χρηματοοικονομικά μέσα με ένα συγκεκριμένο πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, έτσι ώστε αν το πρόσωπο αυτό αθετήσει τις υποχρεώσεις του ως προς ένα από τα μέσα αυτά, ο οργανισμός έχει το δικαίωμα συμψηφισμού και των υπολοίπων χρηματοοικονομικών μέσων, με την προϋπόθεση ότι ισχύουν και οι δύο όροι που αναφέρθηκαν αμέσως παραπάνω.

4.22 ΔΛΠ 33: Κέρδη Κατά Μετοχή

Το πρότυπο αυτό περιγράφει τη μέθοδο και τις αρχές που πρέπει να εφαρμοστούν για τον καθορισμό και την παρουσίαση των εσόδων ανά μετοχή, δίνοντας έμφαση στον υπολογισμό του αριθμητή του σχετικού κλάσματος. Ο δείκτης αυτός θεωρείται αρκετά σημαντικός για τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων μιας επιχείρησης, επειδή παρουσιάζει το μέγεθος της αποδοτικότητας της από περίοδο σε περίοδο και δίνει την δυνατότητα σύγκρισης με άλλες επιχειρήσεις που λειτουργούν στον ίδιο εμπορικό ή βιομηχανικό κλάδο. Το πρότυπο αυτό θα πρέπει να εφαρμόζεται από όλες τις επιχειρήσεις που έχουν εκδώσει κοινές μετοχές, οι οποίες βρίσκονται υπό διαπραγμάτευση στην ελεύθερη αγορά ή είναι στη διαδικασία έκδοσης τέτοιων μετοχών.

Τα έσοδα ανά μετοχή καθορίζονται με δύο διαφορετικές μεθόδους, ενώ το αποτέλεσμα που προκύπτει έχει διαφορετική σημασία ανάλογα με τη μέθοδο βάσει της οποίας υπολογίζονται αυτά. Οι μέθοδοι αυτές είναι:

1. Βασική μέθοδος, με τη μέθοδο αυτή, τα καθαρά κέρδη ή οι ζημίες της περιόδου που εξετάζουμε και που αναλογούν στους κατόχους κοινών μετοχών, διαιρούνται με το μέσο σταθμικό αριθμό των κοινών μετοχών που υπήρχαν κατά τη διάρκεια του έτους.

2. Μέθοδος μειωμένων εσόδων ανά μετοχή. Για τον υπολογισμό των εσόδων ανά μετοχή, θα πρέπει ο υπολογισμός του μέσου σταθμικού αριθμού των μετοχών να προσαρμοστεί έτσι, ώστε να περιλαμβάνονται και όλοι οι τίτλοι οι μετατρέψιμοι σε κοινές μετοχές, η μετατροπή των οποίων θα επιφέρει μειωμένα έσοδα ανά μετοχή. Για το λόγω αυτό, τα έσοδα ανά μετοχή ονομάζονται «μειωμένα έσοδα ανά μετοχή».

Μια επιχείρηση θα πρέπει να παρουσιάζει στις οικονομικές της καταστάσεις και στις σημειώσεις επ' αυτών, τα βασικά και τα μειωμένα έσοδα ανά μετοχή για κάθε ομάδα μετοχών με διαφορετικά δικαιώματα επιμερισμού κερδών, παρέχοντας παράλληλα τα διαμορφωμένα συγκριτικά στοιχεία. Θα πρέπει επίσης να εμφανίζει τα ποσά που αποτελούν τον αριθμητή στον υπολογισμό των βασικών και μειωμένων εσόδων ανά μετοχή, όπως και τα ποσά με τα οποία έχουν τυχόν προσαρμοστεί τα καθαρά κέρδη της επιχείρησης. Τέλος, θα πρέπει να εμφανίζει το μέσο σταθμικό αριθμό των μετοχών που εφαρμόστηκε ως παρανομαστής για τον υπολογισμό των βασικών και μειωμένων εσόδων ανά μετοχή.

4.23 ΔΛΠ 34: Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση

Οι ενδιάμεσες οικονομικές αναφορές παρέχουν προσωρινή και ενδιάμεση ενημέρωση προς όλους όσους μπορεί να ενδιαφέρονται για την οικονομική εξέλιξη μιας επιχείρησης κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού έτους. Οι ετήσιες νομικές καταστάσεις παρέχουν πλήρη ενημέρωση αλλά εκδίδονται ανά δωδεκάμηνο και, έτσι, όλοι όσοι πιθανόν να ενδιαφέρονται για την οικονομική εξέλιξη πορεία της επιχείρησης κατά την διάρκεια αυτής της περιόδου, δεν οποιοδήποτε στοιχείο ή πληροφόρηση. Βασικός, λοιπόν, σκοπός τους είναι η παροχή ενδιάμεσων πληροφοριών και στοιχείων αναφορικά οικονομική εξέλιξη και πορεία της επιχείρησης. Οι ενδιάμεσες οικονομικές αναφορές αποτελούν πλήρεις ή περιληπτικές περιοδικές οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες αναφέρονται στις δραστηριότητες της επιχείρησης για περίοδο μικρότερη από το πλήρες οικονομικό έτος της επιχείρησης. Οι

ενδιάμεσες οικονομικές αναφορές, όπως και οι τακτικές ετήσιες, θα πρέπει να περιέχουν, τον ισολογισμό, τη κατάσταση αποτελεσμάτων, την κατάσταση μεταβολής ιδίων συμφερόντων, την κατάσταση διακίνησης μετρητών και τις ακολουθούμενες λογιστικές αρχές και επιπρόσθετες πληροφορίες. Οι σημειώσεις που περιλαμβάνονται στις καταστάσεις αυτές παρέχουν πληροφορίες οι οποίες είναι σχετικές με τη διαμόρφωση των αποτελεσμάτων και της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης, όπως εμφανίζονται από την τελευταία έκδοση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων.

4.24 ΔΛΠ 36: Απομείωση Αξίας Περιουσιακών Στοιχείων

Το πρότυπο αυτό καθορίζει τη μέθοδο που θα πρέπει να ακολουθηθεί εάν εξακριβωθεί ότι η μεταφερόμενη αξία, το λογιστικό υπόλοιπο δηλαδή, των περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης δεν είναι σημαντικά υψηλότερη από την ανακτήσιμη αξία τους, η οποία αντιπροσωπεύεται από την αναμενόμενη τιμή πώλησης τους. Εάν είναι υψηλότερη, τότε αυτό αποτελεί ζημία η οποία θα πρέπει να αναγνωριστεί στα βιβλία της επιχείρησης. Στις περιπτώσεις όπου συμβαίνει το αντίθετο, έχουμε δημιουργία κέρδους ή μείωση ζημιάς που πιθανό να προέκυψε από προηγούμενη επανεκτίμηση. Επίσης, το πρότυπο αυτό, περιγράφει τους λογιστικούς χειρισμούς για την αναγνώριση των προαναφερόμενων διαφορών που πιθανόν να προκύψουν μέσα από τη διαδικασία επανεκτίμησης.

Η κάθε επιχείρηση θα πρέπει να εξετάζει μέσα από κάθε ισολογισμό το ενδεχόμενο ύπαρξης στοιχείων ενεργητικού, των οποίων η πιθανή ανακτήσιμη αξία μπορεί να είναι σημαντικά χαμηλότερη της μεταφερόμενης αξίας τους. Η ανακτήσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου θεωρείται ως η μεγαλύτερη της καθαρής πραγματοποιήσιμης αξίας και της αξίας χρήσης του.

Εάν η ανακτήσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου είναι χαμηλότερη της υπολειμματικής του αξίας, τότε αυτή πρέπει να μειωθεί στην ανακτήσιμη αξία και η ζημιά να μεταφερθεί στο λογαριασμό αποτελεσμάτων. Η ζημιά που αναγνωρίζεται από την επανεκτίμηση του στοιχείου μεταφέρεται στο λογαριασμό «αποθεματικό πλεόνασμα επανεκτίμησης», υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω ζημιά δεν είναι μεγαλύτερη από το υπόλοιπο του αντίστοιχου λογαριασμού αποθεματικού που υπάρχει ήδη λόγω προηγούμενης επανεκτίμησης του ίδιου περιουσιακού στοιχείου, κατά την οποία προέκυψε πλεόνασμα. Μετά την επανεκτίμηση ενός περιουσιακού στοιχείου θα πρέπει παράλληλα να διαμορφωθεί

και η ετήσια πρόβλεψη για απόσβεση, έτσι ώστε η νέα μεταφερόμενη αξία του να αποσβεστεί κατά την διάρκεια της υπολειπόμενης ωφέλιμης χρήσης του.

4.25 ΔΛΠ 37: Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενες Απαιτήσεις

Το πρότυπο αυτό πρέπει να εφαρμόζεται από όλες τις επιχειρήσεις, όταν πρόκειται να συμπεριλάβουν στις οικονομικές τους καταστάσεις περιγραφή των προβλέψεων και των ενδεχόμενων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, εκτός από εκείνες που προκύπτουν από χρηματοοικονομικά μέσα, αλλά εμφανίζονται σε δίκαιη αξία, εκείνες που προέρχονται από ασφαλιστήρια συμβόλαια, στην περίπτωση των ασφαλιστικών εταιρειών, εκείνες που καλύπτονται από άλλα διεθνή λογιστικά πρότυπα και εκτός από εκείνες που προκύπτουν από συμβόλαια, τα διάφορα συμβαλλόμενα μέρη των οποίων δεν έχουν συμμορφωθεί πλήρως με τις μεταξύ τους συμβατικές υποχρεώσεις.

Η πρόβλεψη για ενδεχόμενα στοιχεία ενεργητικού ή παθητικού δεν αναγνωρίζεται στα βιβλία της επιχείρησης, διότι δεν μπορεί να είναι γνωστό ούτε το ύψος των ενδεχόμενων αυτών στοιχείων ούτε και το αν αυτά θα προκύψουν.

Το πρότυπο αυτό κάνει διαχωρισμό μεταξύ προβλέψεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων για διάφορους λόγους, ο βασικότερος εκ των οποίων είναι το γεγονός ότι προβλέψεις μπορούν να γίνουν για την αναγνώριση υφισταμένων υποχρεώσεων, το ύψος των οποίων μπορεί να υπολογιστεί με σχετική ακρίβεια. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις αφορούν περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν είναι βέβαιο εάν θα προκύψει οποιαδήποτε υποχρέωση ή όχι και το τελικό τους ύψος δεν μπορεί να καθοριστεί, οπότε και είναι αδύνατη η αναγνώριση τους. Πρόβλεψη και αναγνώριση υποχρεώσεων μπορεί να γίνει μόνο, αν υπάρχει συγκεκριμένη υποχρέωση, νομική ή συμβατική, που δημιουργήθηκε στο παρελθόν, αν πρόκειται για υποχρεώσεις που θα πρέπει να εξοφληθούν μέσω διαφόρων οικονομικών πόρων και εάν το ύψος των υποχρεώσεων αυτών είναι δυνατό να υπολογιστεί με επαρκή ακρίβεια.

Για κάθε πρόβλεψη που σχηματίζεται, η επιχείρηση θα πρέπει να παρέχει πληροφορίες, στις οικονομικές της καταστάσεις, για το ύψος του μεταφερόμενου υπολοίπου στην αρχή και στο τέλος του έτους, για το ποσό της επιπλέον πρόβλεψης που δημιουργήθηκε κατά τη διάρκεια του έτους, τα ποσά των προβλέψεων που διαγράφηκαν κατά τη διάρκεια του έτους λόγω πραγματοποίησης, τα ποσά των προβλέψεων που διαγράφηκαν και δεν

θεωρούνταν πλέον αναγκαία, τυχόν διαφοροποιήσεις στις προεξοφλήσεις των ποσών των προβλέψεων. Ακόμη, θα πρέπει να αναφέρει σύντομη περιγραφή της μορφής της υποχρέωσης και των συντελεστών της αβεβαιότητας, το αναμενόμενο ποσό των υποχρεώσεων που πιθανό να προκύψει από τις αβεβαιότητες, το αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα εξόφλησης των εν λόγω προβλεπόμενων υποχρεώσεων καθώς και το αναμενόμενο ύψος τυχόν αποζημιώσεων και εάν έχει ήδη γίνει οποιαδήποτε αναγνώριση. Η παροχή συγκριτικών πληροφοριών δεν θεωρείται αναγκαία εάν η πιθανότητα εξόφλησης ενδεχόμενης υποχρέωσης αποτελεί γεγονός χρονολογικά απομακρυσμένο. Τότε, για κάθε τέτοια υποχρέωση θα πρέπει να παρέχεται σύντομη περιγραφή της μορφής της υποχρέωσης, εκτίμηση της οικονομικής επίδρασης που μπορεί να έχει, περιγραφή των αβεβαιοτήτων που καλύπτουν την κάθε περίπτωση, τους λόγους που καθορίζουν την αβεβαιότητα ως προς το χρόνο δημιουργίας της υποχρέωσης ή εξόφλησης της και την πιθανότητα ανάκτησης οποιουδήποτε ποσού υπό μορφή αποζημιώσεως. Όλα αυτά ισχύουν και για τις προβλέψεις που αφορούν στοιχεία ενεργητικού. Εάν, για οποιοδήποτε λόγο, αυτές οι απαιτήσεις του προτύπου δεν είναι δυνατό να εφαρμοστούν, τότε θα πρέπει να υπάρχει σημείωση επί των οικονομικών καταστάσεων αναφορικά με το γεγονός αυτό.

4.26 ΔΛΠ 38: Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

Το πρότυπο αυτό περιγράφει τον λογιστικό χειρισμό των άυλων περιουσιακών στοιχείων που έχουν αποκτηθεί (εξωτερικά) ή δημιουργηθεί (εσωτερικά) από μια επιχείρηση, καθώς και τις εξαιρέσεις που υφίστανται ως προς τον λογιστικό αυτό χειρισμό. Καθορίζει επίσης τα κριτήρια, με βάση τα οποία ένα περιουσιακό στοιχείο μπορεί να θεωρηθεί ως άυλο καθώς επίσης και τον τρόπο παρουσίασης αυτού στις οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης. Ακόμη, καθορίζει τον τρόπο αποτίμησης της μεταφερόμενης αξίας ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου. Το πρότυπο αναφέρεται σε έξοδα που έχουν γίνει από μια επιχείρηση, αναμένεται να υπάρξει από αυτά μελλοντικό οικονομικό όφελος και το ύψος τους μπορεί να προσδιοριστεί.

Το πρότυπο αυτό θα πρέπει να εφαρμόζεται από όλες τις επιχειρήσεις, όταν πρόκειται να περιλάβουν στις οικονομικές τους καταστάσεις περιγραφή των στοιχείων αυτής της μορφής.

Στις περιπτώσεις όπου ένα πάγιο περιουσιακό στοιχείο αποτελείται από ενσώματα και

ασώματα μέρη τότε εξετάζεται η σημαντικότητα της συνλειτουργίας τους. Εάν τα δύο αυτά μέρη δεν αποτελούν το ένα αναπόσπαστο μέρος του άλλου, τότε το άυλο μέρος θεωρείται ως άυλο περιουσιακό στοιχείο. Διαφορετικά το άυλο μέρος θεωρείται ως μέρος του παγίου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζεται μαζί με το ενσώματο μέρος βάσει των οδηγιών του ΔΛΠ 16.

Η γενική οδηγία του προτύπου καθορίζει ότι μετά την αρχική αναγνώριση ενός άυλου στοιχείου αυτό θα πρέπει να εμφανίζεται στα βιβλία της επιχείρησης στην αρχική αξία κτήσεως μειωμένο με την αντίστοιχη πρόβλεψη για απόσβεση. Μετά την αρχική του αναγνώριση, το στοιχείο θα πρέπει να απεικονίζεται στη δίκαιη αξία του μειωμένη με την αντίστοιχη πρόβλεψη για απόσβεση. Οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ της αρχικής και της δίκαιης αξίας του αποτελεί διαφορά επανεκτίμησης, η οποία θα πρέπει να αναγνωρίζεται άμεσα. Η επανεκτίμηση των στοιχείων αυτών θα πρέπει να επαναλαμβάνεται τακτικά, έτσι ώστε η μεταφερόμενη αξία τους να μην διαφοροποιηθεί σημαντικά από αυτή που θα προέκυπτε μέσα από τη δίκαιη αξία τους.

4.27 ΔΛΠ 39: Χρηματοοικονομικά Μέσα – Καταχώρηση και Αποτίμηση

Το πρότυπο αυτό καθορίζει τις αρχές επί των οποίων πρέπει να στηρίζεται η αναγνώριση και αποτίμηση των χρηματοοικονομικών μέσων, καθώς και τις πληροφορίες και γνωστοποιήσεις που πρέπει να παρέχονται στις οικονομικές καταστάσεις για τα μέσα αυτά. Το πρότυπο εφαρμόζεται σε συμβάσεις αγοραπωλησίας «αγαθών» που δεν αποτελούν μέρος των συνηθισμένων δραστηριοτήτων της επιχείρησης και η παράδοση / παραλαβή δεν αποτελεί όρο της σύμβασης.

Ο γενικός κανόνας του προτύπου καθορίζει ότι όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα πρέπει να αποτιμώνται κατά την αρχική τους αναγνώριση στην τιμή κόστους που θεωρείται ως η δίκαιη αξία του τιμήματος που δόθηκε ή παρελήφθη κατά την συναλλαγή. Στην περίπτωση κατά την οποία η δίκαιη αξία στηρίζεται στις τιμές της αγοράς, οι οποίες δεν είναι δυνατό να καθοριστούν με αξιοπιστία και ακρίβεια τότε ως δίκαιη αξία του τιμήματος υπολογίζεται το συνολικό ποσό των αναμενόμενων μελλοντικών εισπράξεων ή πληρωμών, προεξοφλημένων με τα αντίστοιχα επιτόκια που βρίσκονται σε ισχύ στην αγορά, με την προϋπόθεση ότι το αποτέλεσμα θα ήταν σημαντικά διαφορετικό εάν εφαρμοζόταν συντελεστές που χρησιμοποιούνται σε παρόμοιες περιπτώσεις. Εξαιρέση στις γενικές οδηγίες

αποτίμησης του προτύπου και τα οποία θα πρέπει να αποτιμώνται στην τιμή κτήσεως τους, τελούν τα δάνεια και απαιτήσεις που έχουν δημιουργηθεί από την επιχείρηση και δεν διατηρούνται για λόγους εμπορίας, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού για τα οποία δεν προσδιορίζεται οποιαδήποτε αξία στην αγορά, οι επενδύσεις που δεν έχουν ημερομηνία λήξεως καθώς και οι δύσεις που διατηρούνται μέχρι τη λήξη τους, οι οποίες θα πρέπει να τιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος τους.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ή παθητικού διακρίνονται σε τέσσερις βασικές κατηγορίες. Ως βάση της διάκρισης αυτής καθορίζεται ο τρόπος ταξινόμησης για σκοπούς παρουσίασης των μέσων αυτών στις οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης καθώς και ο λογιστικός χειρισμός του κέρδους ή της ζημίας που θα προκύψει μέσα από την αποτίμηση ή υλοποίησή τους. Οι κατηγορίες αυτές είναι:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ή παθητικού που διατηρούνται για εμπορικούς λόγους.
- Επενδύσεις που διατηρούνται μέχρι τη λήξη τους.
- Δάνεια και εισπρακτέα ποσά που δημιουργήθηκαν μέσα από τις λειτουργίες της επιχείρησης.
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση.

4.28 ΔΛΠ 40: Επενδυτικά Ακίνητα

Το πρότυπο αυτό αναφέρεται σε περιουσιακά στοιχεία που διατηρούνται με απώτερο σκοπό την απόκτηση εισοδημάτων από ενοίκια, υπεραξία και των οποίων τα έσοδα δεν προκύπτουν μέσα από τις συνηθισμένες δραστηριότητες της επιχείρησης. Τα στοιχεία αυτά δεν διατηρούνται για την εξυπηρέτηση των συνηθισμένων αναγκών και δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης, όπως είναι η παραγωγή, η λειτουργία των γραφείων και των αποθηκών ή η πώληση αγαθών. Η εφαρμογή του προτύπου αυτού αναφέρεται στην αναγνώριση, εκτίμηση και απεικόνιση των επενδύσεων σε ακίνητα στις οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης. Επίσης, το πρότυπο, εφαρμόζεται σε θέματα αποτίμησης επενδύσεων σε ακίνητα που κατέχονται από μισθωτές βάσει χρηματοδοτικής μίσθωσης ή αποτίμησης επενδύσεων σε ακίνητα που παραχωρούνται από εκμισθωτές βάσει λειτουργικής μίσθωσης. Ωστόσο, το πρότυπο, δεν αναφέρεται σε επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται για σκοπούς ιδιόχρησης ή για πώληση εντός των συνηθισμένων δραστηριοτήτων της επιχείρησης.

Οι γενικές οδηγίες του προτύπου καθορίζουν ότι οι επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει κατά την αρχική τους αναγνώριση να αποτιμώνται σε αξία κτήσεως πλέον οποιωνδήποτε συναφών εξόδων για την ολοκλήρωση της συναλλαγής, όπως είναι η τιμή αγοράς, τα δικηγορικά έξοδα κλπ. Τυχόν χρηματοοικονομικά έξοδα που προκύπτουν από δανεισμό που έλαβε χώρα για την αγορά του ακινήτου αναγνωρίζονται ως έξοδα μέσα στην περίοδο που έχουν επιτευχθεί και δεν θεωρούνται ως μέρος της αξίας κτήσεως του περιουσιακού στοιχείου. Οι δαπάνες που έγιναν για το συγκεκριμένο ακίνητο μετά την απόκτηση του, αναγνωρίζονται ως κεφαλαιουχικές δαπάνες, υπό την προϋπόθεση ότι θα αυξήσουν τα αναμενόμενα μελλοντικά οικονομικά οφέλη και την αρχικά αναμενόμενη οικονομική απόδοση.

Τα περιουσιακά στοιχεία από επενδύσεις μπορεί μετά την απόκτησή τους να αποτιμηθούν με δύο διαφορετικές μεθόδους: *τη μέθοδο της δίκαιης αξίας και τη μέθοδο κόστους*. Εάν υπάρξει οποιαδήποτε αλλαγή στη χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου, θα πρέπει να αποχαρακτηριστεί και να ταξινομηθεί στην κατηγορία που ανήκει με βάση την καινούργια του χρήση. Όταν γίνεται αλλαγή στη χρήση ενός στοιχείου από επένδυση σε ιδιόχρηση ή και το αντίθετο, αυτό θα πρέπει να αποτιμάται στη δίκαιη αξία του κατά την ημερομηνία της αλλαγής.

4.29 ΔΛΠ 41: Γεωργία

Το πρότυπο αυτό αναφέρεται στους διάφορους λογιστικούς χειρισμούς και στην παρουσίαση των ιδιαίτερων στοιχείων που μπορεί να προκύπτουν λόγω της φύσεως των εργασιών, στις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων που η κύρια ασχολία τους είναι η γεωργία και η κτηνοτροφία. Οι οδηγίες του προτύπου αυτού καλύπτουν τα σημεία που σχετίζονται με την δραστηριότητα αυτών των επιχειρήσεων, που είναι οι διάφοροι ζωντανοί οργανισμοί, δηλαδή τα βιολογικά περιουσιακά στοιχεία, τα προϊόντα ή πρώτες ύλες που προέρχονται από τα βιολογικά στοιχεία και οι κρατικές παροχές και χορηγίες που σχετίζονται με τα βιολογικά στοιχεία.

Όταν θα γίνει η αρχική αναγνώριση ενός βιολογικού περιουσιακού στοιχείου στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης, αυτό θα πρέπει να αποτιμηθεί στη δίκαιη αξία του, μειωμένη με τυχόν έξοδα που αναμένεται να υπάρξουν κατά τη στιγμή της πώλησης τους. Η αρχή αυτή θα πρέπει να εφαρμόζεται και για τα προϊόντα που προέρχονται από τα βιολογικά

στοιχεία.

Τα βιολογικά περιουσιακά στοιχεία θα πρέπει να εμφανίζονται ως ξεχωριστό στοιχείο του ισολογισμού μιας επιχείρησης παρέχοντας περιγραφή της κάθε ξεχωριστής ομάδας στην οποία είναι πιθανό να υπάγονται. Ακόμη, στις οικονομικές καταστάσεις, θα πρέπει να εμφανίζεται το κέρδος ή τη ζημία που προκύπτει κατά τη διάρκεια μιας χρήσης από την διαφοροποίηση της δίκαιης αξίας των βιολογικών στοιχείων.

Οι σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων θα πρέπει να περιλαμβάνουν περιγραφή των δραστηριοτήτων της επιχείρησης και της κάθε κατηγορίας των βιολογικών στοιχείων, την μέθοδο προσδιορισμού των ποσοτήτων της κάθε κατηγορίας στοιχείων που υπήρχαν κατά το τέλος του έτους καθώς και της παραγωγής που επιτεύχθηκε κατά τη διάρκεια του έτους, τη μέθοδο προσδιορισμού της δίκαιης αξίας των στοιχείων ανά κατηγορία και των προϊόντων που προέκυψαν από αυτά. Ακόμη, θα πρέπει να αναφέρονται η συνολική αξία των στοιχείων για τα οποία ο τίτλος ιδιοκτησίας είναι δεσμευμένος ως εγγύηση για χρηματοοικονομικές διευκολύνσεις, το ύψος δέσμευσης της επιχείρησης για την απόκτηση νέων βιολογικών στοιχείων, περιγραφή της στρατηγικής της διαχείρισης των χρηματοοικονομικών κινδύνων που σχετίζονται με την γεωκτηνοτροφική δραστηριότητα και τέλος, κατάσταση μεταβολής των βιολογικών στοιχείων μεταξύ του λογιστικού υπολοίπου που υπήρχε στην αρχή και στο τέλος της χρήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΣΥΝΔΕΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΜΕ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

Ποια ελεγκτικά πρότυπα ελέγχουν συγκεκριμένα λογιστικά πρότυπα

Στα δύο προηγούμενα κεφάλαια έγινε μία σύντομη παρουσίαση τόσο των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων όσο και των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Οι “κανόνες” αυτοί, αν μας επιτρέπεται ο χαρακτηρισμός αυτός, δημιουργήθηκαν με βάση την εξέλιξη της οικονομικής επιστήμης και της κοινωνίας μας γενικότερα, προκειμένου να υπάρξει ένας κοινός και ομοιόμορφος τρόπος παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων των οικονομικών μονάδων και να επιτευχθεί ομοιόμορφη εκτέλεση του ελεγκτικού έργου, παγκοσμίως, προς όφελος των χρηστών του έργου αυτού. Οι ποιοτική παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων και τα ουσιώδη και ακριβή αποτελέσματα του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων, δίδουν μία πιο ξεκάθαρη εικόνα των οικονομικών αποτελεσμάτων της οικονομικής μονάδας που εφαρμόζει Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και ελέγχεται βάση των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων. Επίσης τα αποτελέσματα αυτά είναι συγκρίσιμα παγκοσμίως λόγω της κοινής λογιστικής αυτής εφαρμογής.

Στα πλαίσια της παρούσας εργασίας θα εξετάσουμε τη σύνδεση που υπάρχει μεταξύ των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων και των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, δηλαδή ποια συγκεκριμένα ελεγκτικά πρότυπα αναφέρονται και εξετάζουν ποια συγκεκριμένα λογιστικά πρότυπα. Η βασικότερη σύνδεση που γνωρίζουμε έγκειται στο γεγονός πως οι οικονομικές καταστάσεις που έχουν συνταχθεί με βάση τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα ελέγχονται απαραίτητως με βάση τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα. Όλες οι εταιρίες που έχουν ενταχθεί στην κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων βάσει Διεθνών Λογιστικών Προτύπων υπόκεινται σε έλεγχο από ορκωτό ελεγκτή που ακολουθεί τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα.

Σύμφωνα με το ΔΕΠ 230 η ελεγκτική τεκμηρίωση απαιτείται σε όλο το εύρος του ελεγκτικού έργου. Κατά συνέπεια αναγνωρίζουμε ότι τεκμηρίωση για την επαλήθευση και εξακρίβωση όλων των στοιχείων, βάση των οποίων συντάσσονται και ελέγχονται οι οικονομικές καταστάσεις, απαιτείται και καθ' όλη τη διαδικασία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Συνεπώς, κάθε κονδύλιο στις οικονομικές καταστάσεις οι οποίες συντάχθηκαν βάσει των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων θα πρέπει να τεκμηριώνεται από γεγονότα ή

καταστάσεις που να αποδεικνύουν το λόγο για τον οποίο έχει την αντίστοιχη τιμή και βρίσκεται στις οικονομικές καταστάσεις της ελεγχόμενης μονάδας. Η επαρκής και κατάλληλη τεκμηρίωση προσφέρει πιο αξιόπιστες οικονομικές καταστάσεις και πιο ποιοτικά αποτελέσματα ελέγχου.

Βοηθητικά ως προς την ελεγκτική τεκμηρίωση είναι τα ελεγκτικά τεκμήρια που παρουσιάζονται στο ΔΕΠ 500. Τα ελεγκτικά τεκμήρια θα οδηγήσουν και θα επιτρέψουν τον ελεγκτή να καταλήξει σε λογικά συμπεράσματα πάνω στα οποία θα στηρίξει τη γνώμη του. Μέσα από την επιβεβαίωση κάποιων κονδυλίων θα εξετασθεί αν οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί αποτελεσματικά και δεν περιέχουν ουσιώδεις ανακρίβειες που να επηρεάζουν τα οικονομικά αποτελέσματα.

Με το ΔΕΠ 250 εξετάζονται τόσο οι Νόμοι και Κανονισμοί που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, όσο και η ισχύουσα νομοθεσία κατά την διάρκεια της ελεγκτικής διαδικασίας. Ομοίως, γνωρίζουμε πως τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα αποτελούν αρχές πρότυπης και ομοιόμορφης παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων, ωστόσο όμως λαμβάνεται υπόψη και η εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

Εν συνεχεία, θα μπορούσαμε να παρατηρήσουμε πως οι οδηγίες που περιγράφονται στο ΔΕΠ 501 αφορούν και σχετίζονται με το ΔΛΠ 2, το ΔΛΠ 7 και το ΔΛΠ 14. Το ΔΛΠ 2 αναφέρεται στον τρόπο παρουσίασης των αποθεμάτων και την αποτίμηση της αξίας τους, το κόστος τους και μεθόδους υπολογισμού τους. Από την πλευρά του ο ελεγκτής της οικονομικής μονάδας οφείλει κατά την ελεγκτική διαδικασία να επιβεβαιώσει με ελεγκτικά τεκμήρια εάν έχει γίνει σωστή χρήση των μεθόδων αποτίμησης των αποθεμάτων και παράλληλα να διενεργήσει φυσική απογραφή των αποθεμάτων εφόσον αυτά αποτελούν ουσιώδη στοιχεία για τις οικονομικές καταστάσεις. Παρομοίως, το ΔΛΠ 7 αναφέρεται στη σύνταξη των καταστάσεων ταμειακών ροών και την εμφάνιση και παρουσίασή τους. Κατά τη διενέργεια του ελέγχου ο ελεγκτής θα πρέπει να φροντίσει να ενημερωθεί σχετικά με τα κονδύλια που συμπεριλαμβάνονται στην κατάσταση ταμειακών ροών, να αξιολογήσει την ορθή παρουσίαση τους και με μία πρόσθετη έρευνα μπορεί να επαληθεύσει την φυσική ύπαρξη των ταμειακών διαθεσίμων της οικονομικής μονάδας, ώστε να προβεί στη διενέργεια παρατηρήσεων εάν διαπιστώσει ουσιώδη λάθη και ανακρίβειες. Τέλος, το ΔΛΠ 14 που περιλαμβάνει τις αρχές βάσει των οποίων γίνεται η πληροφόρηση κατά τομέα και πως αυτή διαμορφώνει τις οικονομικές καταστάσεις, μπορεί να συνδεθεί με το ΔΕΠ 501 με βάση το οποίο ο ελεγκτής οφείλει να λάβει τις ανάλογες γνωστοποιήσεις επί των πληροφοριών αυτών.

Το ΔΕΠ 505 που αφορά στις εξωτερικές επιβεβαιώσεις μπορεί να συνδεθεί με τον έλεγχο της σωστής χρήσης και παρουσίασης των κονδυλίων που αναφέρονται στο ΔΛΠ 17

που περιλαμβάνει τις μισθώσεις, εφόσον ο ελεγκτής θελήσει να ζητήσει επιβεβαίωση από τον εκμισθωτή για τα υπόλοιπα που αναφέρονται στις οικονομικές καταστάσεις της ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας. Επίσης, μπορεί να συνδεθεί με τον έλεγχο των κονδυλίων που αναφέρονται στο ΔΛΠ 20 και στις κρατικές επιχορηγήσεις, αφού κατά την ελεγκτική διαδικασία μπορούν να ζητηθούν βεβαιώσεις από τον εκάστοτε φορέα του ύψους της επιχορήγησης και να ελεγχθεί εάν έχει παρουσιασθεί ορθά στις οικονομικές καταστάσεις. Όλα τα υπόλοιπα των κονδυλίων που εμφανίζονται επί των οικονομικών καταστάσεων υπόκεινται σε εξωτερικές επιβεβαιώσεις, ώστε να επαληθευτούν και να μειωθεί ο κίνδυνος ανακρίβειών.

Το ΔΕΠ 545 δίνει βασικές οδηγίες στον ελεγκτή πως να ελέγξει και να γνωστοποιήσει την αποτίμηση σε εύλογη αξία, των ενσώματων ακινητοποιήσεων που αναφέρονται στο ΔΛΠ 16. Αξίζει να προσέξουμε ότι είναι σημαντικό να ελέγχονται όλα τα κονδύλια που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων για την αποφυγή του κινδύνου ανακρίβειών.

Ακολουθώντας τη ροή ανάπτυξης και παρουσίασης των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων παρατηρούμε πως το ΔΕΠ 560 αναφέρεται στα μεταγενέστερα γεγονότα και κατά πόσο αυτά επηρεάζουν τα αποτελέσματα των οικονομικών καταστάσεων. Ομοίως το ΔΛΠ 10 αναφέρεται στα γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού και πως αυτά θα αναφερθούν είτε στις σημειώσεις, είτε κρίνεται ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη και να διορθωθούν οι οικονομικές καταστάσεις. Το ΔΛΠ 10 αναφέρει πως γεγονότα τα οποία θέτουν σε κίνδυνο την συνέχιση των δραστηριοτήτων της οικονομικής μονάδας πρέπει να αλλάζουν τις οικονομικές καταστάσεις. Τέτοια γεγονότα θα πρέπει να ελέγξει και ο ελεγκτής κατά τη διαδικασία ελέγχου σύμφωνα με το ΔΕΠ 570. Γενικότερα, κατά την ελεγκτική διαδικασία θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη η σημαντικότητα των γεγονότων που λαμβάνουν χώρα μετά την ημερομηνία του ισολογισμού και πριν τη χορήγηση της έκθεσης ελέγχου. Θα πρέπει ο ελεγκτής να αξιολογήσει εάν απαιτείται τροποποίηση των οικονομικών καταστάσεων και εάν τίθεται θέμα για τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα της οικονομικής μονάδας. Συνεπώς, τα ΔΕΠ 560 και 570 συνδέονται με τον έλεγχο του ΔΛΠ 10 ως προς τη σύνταξη και έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων και των αποτελεσμάτων αυτών.

Σύμφωνα με το ΔΕΠ 600 που αφορά τη χρησιμοποίηση της εργασίας άλλου ελεγκτή και συγκεκριμένα στις περιπτώσεις της μητρικής με τις θυγατρικές της εταιρίες, ο ελεγκτής οφείλει να λάβει υπόψη του τον έλεγχο του άλλου ελεγκτή αφού εξακριβώσει πως ότι ο έλεγχος έχει διενεργηθεί σωστά. Ο ελεγκτής της θυγατρικής θα πρέπει να συνεργάζεται με τον ελεγκτή της μητρικής εταιρίας, όπως παρομοίως και ο υπεύθυνος λογιστής για τη

σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της θυγατρικής θα πρέπει να συνεργάζεται με τον υπεύθυνο λογιστή της μητρικής εταιρίας σύμφωνα με το ΔΛΠ 27 που αναφέρεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Τόσο για τις θυγατρικές, όσο και για τη μητρική εταιρία οι οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να έχουν συνταχθεί με βάση τις αρχές των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και να έχουν ελεγχθεί με βάση τις οδηγίες των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων.

Το ΔΕΠ 620 αναφέρεται στη χρησιμοποίηση της εργασίας ενός εμπειρογνώμονα και αυτό μπορεί να συμβεί όταν ο ελεγκτής χρειάζεται κάποια επιπλέον γνώμη για στοιχεία τα οποία μέσω του ελέγχου δεν μπορεί να επαληθεύσει. Τέτοια στοιχεία μπορεί να είναι: η φύση των αποθεμάτων τα οποία έχουν αποτιμηθεί σύμφωνα με το ΔΛΠ 2, η απογραφή των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων που έχουν καταρτισθεί στις οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 16, οι υποχρεώσεις προς το προσωπικό όπως αυτές έχουν υπολογισθεί σύμφωνα με το ΔΛΠ 19. Γενικά παρατηρούμε πως η χρήση εμπειρογνώμονα μπορεί να ελέγξει και να επαληθεύσει συγκεκριμένα κονδύλια που έχουν υπολογισθεί με βάση συγκεκριμένους κανόνες των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Κλείνοντας, αξίζει να σημειώσουμε το γεγονός ότι από τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα θεσπίστηκαν για να προσδώσουν έναν ομοιόμορφο χαρακτήρα στην ελεγκτική διαδικασία και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα για να προσδώσουν μία ομοιομορφία στη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, έτσι λοιπόν, είναι άρρηκτα συνδεδεμένα προκειμένου η Διοίκηση της εταιρίας, οι μέτοχοι, οι επενδυτές και οι τρίτοι που ενδιαφέρονται για τα οικονομικά αποτελέσματα μιας οικονομικής μονάδας, να λαμβάνουν μία όσο το δυνατόν ορθότερη, ουσιαστικότερη, ποιοτικότερη και αναλυτικότερη εικόνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ & ΔΙΕΘΝΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ

ΠΡΟΤΥΠΑ ΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

"χρηματοπιστωτικός τομέας" σημαίνει τομέα που αποτελείται από μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες επιχειρήσεις:

- α) τράπεζα, ή εταιρεία που διεξάγει εργασίες που είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένες με τραπεζικές εργασίες όπως αναφέρεται στο εδάφιο (3) του άρθρου 13 των περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμων ή επιχείρηση της οποίας η κύρια δραστηριότητα συνίσταται στην κατοχή ή διαχείριση ακινήτων, ή σε κάθε άλλη δραστηριότητα βοηθητικού χαρακτήρα σε σχέση με την κύρια δραστηριότητα μίας ή περισσότερων τραπεζών («τραπεζικός τομέας»).
- β) ασφαλιστική επιχείρηση, αντασφαλιστική επιχείρηση ή ασφαλιστική εταιρεία χαρτοφυλακίου, κατά την έννοια του άρθρου 2 των περί της Ασκήσεως Ασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμων («ασφαλιστικός τομέας»).
- γ) επιχείρηση παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, εξαιρουμένων των τραπεζών και των ΣΠ, ή χρηματοοικονομικό ίδρυμα κατά την έννοια του άρθρου 2 των περί των Επιχειρήσεων Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (Ε.Π.Ε.Υ.) Νόμων («τομέας παροχής επενδυτικών υπηρεσιών»).
- δ) εταιρεία χρηματοπιστωτικών συμμετοχών όπως αυτή ορίζεται στο σημείο (16) της παρούσας παραγράφου

6.1 ΔΛΠ 30: Γνωστοποιήσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών

Το πρότυπο αυτό αναφέρεται σε όλους τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, δηλαδή τις τράπεζες, οι οποίες έχουν ως συνήθη δραστηριότητα να δέχονται καταθέσεις ή να δανείζονται κεφάλαια για την παροχή χρηματικών διευκολύνσεων ή, γενικά, την επένδυση των εν λόγω κεφαλαίων με σκοπό τη δημιουργία οικονομικών ωφελημάτων.

Σκοπός του προτύπου αυτού, είναι η παροχή πληροφοριών, που θεωρούνται σημαντικές, όχι μόνο προς τους διάφορους επενδυτές ή επίδοξους επενδυτές, αλλά και προς

τους πελάτες των οργανισμών αυτών. Υπάρχει μεγάλος αριθμός φυσικών και νομικών προσώπων τα οποία συναλλάσσονται καθημερινά με τις τράπεζες και ενδιαφέρονται για την καλή οικονομική θέση του οργανισμού. Οι βασικότερες πληροφορίες που πρέπει να δίνονται και που θεωρούνται ως οι πλέον κρίσιμες αναφορικά με οργανισμούς αυτής της μορφής, αφορούν τη ρευστότητα, τη φερεγγυότητα και τους διάφορους οικονομικούς κινδύνους, που σχετίζονται με τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού του οργανισμού, είτε εμφανίζονται στον ισολογισμό είτε όχι.

Οι οικονομικές καταστάσεις των τραπεζών θα πρέπει να παρέχουν πληροφορίες αναφορικά με τις λογιστικές αρχές που έχουν εφαρμοστεί όσον αφορά στην αναγνώριση των βασικών μορφών εσόδων, στην αποτίμηση επενδύσεων και χρεογράφων, στη μέθοδο της διάκρισης των συναλλαγών για την αναγνώριση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, στον τρόπο υπολογισμού των ζημιών από δάνεια και παραχωρήσεις καθώς και στην διαγραφή τους όταν δεν είναι δυνατόν να εισπραχθούν και τέλος, στη βάση του καθορισμού επιβαρύνσεων για κινδύνους που αναλαμβάνει η τράπεζα, καθώς και του λογιστικού τους χειρισμού.

Ο λογαριασμός αποτελεσμάτων μιας τράπεζας θα πρέπει να παρουσιάζει ομαδοποιημένα τα έσοδα και τα έξοδα ανά βασική κατηγορία ή μορφή εσόδων ή εξόδων. Ο συμψηφισμός των διαφόρων ποσών δεν επιτρέπεται, για να είναι δυνατή η αξιολόγηση της αποδοτικότητας του κάθε κλάδου δραστηριότητας της τράπεζας καθώς και της αποδοτικότητας των διαφόρων περιουσιακών της στοιχείων. Ο συμψηφισμός επιτρέπεται μόνο για τις κατηγορίες καθαρών κερδών από συναλλαγές με χρεόγραφα, καθαρών κερδών από ξένο συνάλλαγμα και καθαρών κερδών από επενδύσεις σε χρεόγραφα. Επίσης, επιτρέπεται όπου υπάρχει νομικό δικαίωμα συμψηφισμού από την αναμενόμενη πώληση περιουσιακού στοιχείου ή από την εξόφληση υποχρέωσης, όπως συμβαίνει στις περιπτώσεις όπου υπάρχει επιδικία για επισφάλειες.

Στον ισολογισμό μιας τράπεζας, τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού πρέπει να είναι ομαδοποιημένα και ταξινομημένα με τρόπο που να αντιπροσωπεύουν τη δυνατότητα ρευστοποίησης τους. Ο διαχωρισμός των υπολοίπων σε καταθέσεις με άλλες τράπεζες, άλλες χρηματαγορές ή σε ποσά οφειλόμενα σε διάφορους καταθέτες είναι χρήσιμος, γιατί παρουσιάζει τον τομέα στον οποίο στηρίζει τις λειτουργίες της ή από τον οποίο εξαρτώνται οι εργασίες της τράπεζας. Η κάθε κατηγορία χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού θα πρέπει να εμφανίζεται στη δίκαιη αξία της.

Σε αρκετές περιπτώσεις οι τράπεζες εμπλέκονται σε συναλλαγές, που δεν είναι δυνατό να αναγνωριστούν στα λογιστικά τους βιβλία και, κατά συνέπεια, να εμφανιστούν στις

οικονομικές τους καταστάσεις. Οι συναλλαγές αυτές μπορεί να δημιουργήσουν διάφορες δεσμεύσεις ή ενδεχόμενες υποχρεώσεις, οι οποίες μπορεί να είναι μετακλητές ή αμετάκλητες. Το μέγεθος των συναλλαγών αυτής της μορφής για τους τραπεζικούς οργανισμούς είναι συνήθως σημαντικά μεγάλο, λόγω της φύσεως των εργασιών τους. Για τέτοιου είδους συναλλαγές, οι οικονομικές καταστάσεις των τραπεζών θα πρέπει να παρέχουν αναλύσεις και πληροφορίες σχετικά με το είδος και το συνολικό ποσό της δέσμευσης της τράπεζας για την παροχή αμετάκλητων πιστώσεων, το είδος και το συνολικό ποσό των ενδεχόμενων υποχρεώσεων και δεσμεύσεων της τράπεζας, τα οποία δεν εμφανίζονται στον ισολογισμό της και είναι σχετικά με τις εγγυητικές φερεγγυότητες, τραπεζικής απόδοσης, εγγυητικές καλής εκτέλεσης. Ακόμη σχετικά με στοιχεία που σχετίζονται με ποσοστά επιτοκίων ή ισοτιμίες συναλλάγματος και με ενδεχόμενες υποχρεώσεις που συνήθως λήγουν από μόνες τους εντός βραχυπρόθεσμου χρονικού διαστήματος.

Οι ημερομηνίες ή περίοδοι λήξεως των απαιτήσεων και υποχρεώσεων είναι αρκετά σημαντικές ως προς την επίδραση που μπορεί να έχουν στη ρευστότητα της τράπεζας καθώς και ως προς τους κινδύνους που είναι πιθανό να προέρχονται από το ύψος των επιτοκίων και των ισοτιμιών συναλλάγματος κατά την στιγμή της λήξης. Η κάθε κατηγορία των στοιχείων αυτών θα πρέπει να ομαδοποιείται με βάση την χρονική διάρκεια μέχρι τη λήξη τους. Οι «καταθέσεις σε πρώτη ζήτηση» ή οι «χρηματοδοτήσεις σε πρώτη ζήτηση», στις περισσότερες περιπτώσεις παραμένουν χωρίς ενάσκηση του δικαιώματος απόσυρσης ή αποπληρωμής και η πραγματική τους ημερομηνία λήξης είναι πολύ μεταγενέστερη της συμβατικής. Σε αυτές τις περιπτώσεις και για τους σκοπούς του προτύπου αυτού, εφαρμόζεται η συμβατική ημερομηνία λήξης.

Για τις ζημιές που προέρχονται από δάνεια και διάφορες χορηγήσεις, οι οικονομικές καταστάσεις των τραπεζών θα πρέπει να περιέχουν πληροφορίες σχετικά με τη λογιστική αρχή βάσει της οποίας έχει γίνει η αναγνώριση της ζημίας, με τη λεπτομερή ανάλυση της διαμόρφωσης της πρόβλεψης για ζημιές από δάνεια, όπως το αρχικό υπόλοιπο της πρόβλεψης, την πραγματοποιούμενη ζημία περιόδου, την πρόσθετη πρόβλεψη περιόδου, την ανάκτηση ζημιών που έχουν ήδη διαγραφεί σε προηγούμενη περίοδο και το λογιστικό υπόλοιπο στο τέλος της χρήσης. Ακόμη, θα πρέπει να παρέχουν πληροφορίες για το συνολικό ποσό της πρόβλεψης κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και για το συνολικό ποσό των δανείων που δεν έχουν επιβαρυνθεί με τόκους. Οποιαδήποτε πρόβλεψη για ζημιές από δάνεια και διάφορες χορηγήσεις, πέραν των συγκεκριμένων και αποδεδειγμένων ζημιών, θα πρέπει να διαγράφονται από τα «κέρδη εις νέο» και να εμφανίζονται στην διανομή των αποτελεσμάτων χρήσεως της τράπεζας. Η πρόβλεψη αυτή δεν θεωρείται «γενική» για το

λόγω ότι γίνεται για συγκεκριμένο πελάτη και συγκεκριμένο δάνειο, για το οποίο εκτιμάται ότι πιθανόν να προκύψει επισφάλεια, σε αντίθεση με την γενική πρόβλεψη, που υπολογίζεται στο συνολικό ποσό των υπολοίπων από δάνεια και χορηγήσεις. Σε περιπτώσεις πρόβλεψης για ζημίες από δάνεια και διάφορες χορηγήσεις, που έγινε σε προηγούμενες χρήσεις και η οποία στην τρέχουσα χρήση δεν θεωρείται πλέον αναγκαία λόγω ανάκτησης ή διαφοροποίησης των λόγων που οδήγησαν στη δημιουργία της, η αντίστοιχη μείωση επηρεάζει τα «κέρδη εις νέον» της τρέχουσας χρήσης και όχι το λογαριασμό αποτελεσμάτων της χρήσεως. Πέραν όμως των παραπάνω προβλέψεων, το εν λόγω πρότυπο επιτρέπει την δημιουργία πρόσθετης πρόβλεψης για επισφάλειες, όπως προβλέπεται και από την νομοθεσία, με τη διαφορά ότι η πρόβλεψη αυτή δεν αναγνωρίζεται ως έξοδο της αντίστοιχης χρήσης, αλλά εμφανίζεται στη διανομή «κερδών εις νέον».

Επιπλέον, η διαγραφή δανείων και παροχών από επισφάλειες μπορεί να αναγνωριστεί, μόνο όταν αυτά είναι πλέον γεγονός μετά από την ολοκλήρωση και των νομικών μέτρων που έχουν ληφθεί προς είσπραξη τους και το ύψος της ζημιάς μπορεί να καθοριστεί με ακρίβεια. Τέλος, οι σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων της τράπεζας θα πρέπει να αναφέρουν το συνολικό ποσό από τις υποχρεώσεις των πελατών τους που είναι εξασφαλισμένες με ενέχυρα ή άλλα εμπράγματα βάρη επί περιουσιακών στοιχείων, καθώς επίσης το είδος και τη λογιστική αξία των στοιχείων αυτών.

6.2 ΔΕΠ Χρηματοπιστωτικού Τομέα

Ο χρηματοπιστωτικός τομέας αποτελεί ιδιαίτερο κομμάτι του οικονομικού συστήματος και κατά συνέπεια χρειάζεται ιδιαίτερους χειρισμούς τόσο κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων των διαφόρων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, όσο και κατά την διαδικασία ελέγχου των εν λόγω ιδρυμάτων. Ωστόσο, σε γενικές γραμμές τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα για τον χρηματοπιστωτικό τομέα δεν διαφέρουν από τα γενικά ελεγκτικά πρότυπα του τομέα των επιχειρήσεων.

Η εξέλιξη της οικονομίας ακολουθεί τους ρυθμούς της παγκοσμιοποίησης οπότε και στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που εφαρμόζονται διεθνή λογιστικά πρότυπα, θα πρέπει η ελεγκτική διαδικασία να γίνεται με βάση τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα, ώστε τα οικονομικά αποτελέσματα να είναι ομοιόμορφα και συγκρίσιμα με οποιονδήποτε χρηματοπιστωτικό οργανισμό σε Ελλάδα και εξωτερικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο τομέας της οικονομικής επιστήμης μπορεί να χαρακτηριστεί ως ο πιο ασταθής τομέας, ο τομέας των συνεχών αλλαγών και μεταβολών, ο τομέας των διαρκών εξελίξεων. Καθώς τείνουμε προς την παγκοσμιοποίηση των οικονομιών, παρατηρούμε πως κρίνεται αναγκαίος και ο λογιστικός χειρισμός των οικονομικών μονάδων.

Οι εξελίξεις απαιτούν ομοιόμορφη εικόνα των οικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων ώστε να είναι εύκολα συγκρίσιμες ανά τον κόσμο και οι επενδυτές να παίρνουν τις απαραίτητες πληροφορίες που χρειάζονται για να έχουν μια ικανοποιητική εικόνα προκειμένου να προβούν σε επενδύσεις. Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα είναι το «μέσον», οι κανόνες με βάση τους οποίους επιτυγχάνεται η ομοιόμορφη παρουσίαση των οικονομικών αποτελεσμάτων, με ουσιαστικό και αποτελεσματικότερο τρόπο έκφρασης. Η θέσπιση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων δεν κρίνεται υποχρεωτική, ωστόσο πρόκειται να κριθεί υποχρεωτική στο μέλλον. Οι γενικοί κανόνες που αποτελούν τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα είναι εφαρμόσιμοι κατά τους ελέγχους των οικονομικών καταστάσεων από τους ορκωτούς ελεγκτές.

Μέσα από την παρούσα ερευνητική εργασία δίνεται η ευκαιρία στον αναγνώστη να λάβει μια πρώτη σαφή εικόνα για το τι είναι τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, όπως επίσης και ποια είναι τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα, ο τρόπος με τον οποία αυτά τα δύο εργαλεία αλληλοσυσχετίζονται, ενώ τέλος γίνεται μία σύντομη παρουσίαση των Διεθνών Λογιστικών & Ελεγκτικών Προτύπων στον Χρηματοπιστωτικό τομέα.

Στον κόσμο των διαρκών εξελίξεων θα πρέπει να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα ιδιαιτέρως στον τομέα των οικονομικών, γιατί μόνο έτσι θα επιτευχθεί η πάταξη της φοροδιαφυγής και θα λαμβάνουμε σαφή, ακριβή και ουσιαστική εικόνα των επιχειρήσεων. Οι επενδυτές και οι ενδιαφερόμενοι επί των οικονομικών καταστάσεων θα έχουν μια πιο ασφαλή παρουσίαση των αποτελεσμάτων, ενώ ταυτόχρονα και ο έλεγχος των επιχειρήσεων θα γίνεται πιο ουσιαστικά και θα αποφεύγονται τα λάθη ή παραλείψεις του έως τώρα προϋπάρχοντος ελεγκτικού μηχανισμού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ντζανάτος Δ., «Τα διεθνή λογιστικά πρότυπα με απλά λόγια και οι διαφορές τους από τα ελληνικά», Βιβλίο Πρώτο, Εκδόσεις Καστανιώτη.
- Σακέλλης Ε., «Σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων που προβλέπουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα με βάση το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο», Εκδόσεις Ε. Σακέλλη, Αθήνα 2005.
- Φορολογική Επιθεώρηση Ειδική Έκδοση, «Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα», Ιανουάριος 2007, Εκδότης Ομοσπονδία Εφοριακών (ΠΟΕ-ΔΟΥ).
- Διερμηνείες Διεθνών Λογιστικών Προτύπων: Αριθμ. 1-25 Ι Μόνιμη επιτροπή διερμηνειών : SIC, Standing Interpretations Committee. Σώμα ορκωτών ελεγκτών λογιστών. Εκδόσεις: Σώμα ορκωτών ελεγκτών λογιστών, Αθήνα 2008
- Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και διερμηνείες: Πρακτική ανάλυση και ερμηνεία με λογιστικά παραδείγματα εφαρμογής. Πρωτοψάλτης Νικ. & Παν. Κ. Βουστούρης. Εκδόσεις : Σώμα ορκωτών ελεγκτών λογιστών, Αθήνα 2009
- Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Άθως Γεωργίου. Εκδόσεις: Σάκκουλα, Αθήνα - Θεσσαλονίκη 2009
- Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Τσόλης Κ. & Φίλιος Β. Εκδόσεις Σύγχρονη εκδοτική, Αθήνα 2008
- Επιτομή διεθνών λογιστικών προτύπων χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και των διεθνών λογιστικών προτύπων , Πρωτοψάλτης Ν. Αθήνα 2009
- Λουμιώτης Βασίλειος (2008), «Βασικές Οδηγίες Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων», εκδόσεις Ινστιτούτο Εκπαίδευσης ΣΟΕΛ, Αθήνα, Β' έκδοση.

Ηλεκτρονικές Πηγές

- www.soel.gr
- www.mnec.gr
- <http://www.WorldGAAPInfo.com>
- www.economics.gr
- www.in.gr
- www.e-forologia.gr